

4 / 2011

Prospököri

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry:n jäsenlehti

Aikalaiskuvaa
Lemmenjoen
kultamailta

onnen hippuja

**Onnen hippuja kertoo millaista on
kaivaa kultaa Suomen Lapissa
2010-luvulla. Teos esittelee
vuodenkierron Lemmenjoen rikkailta
kultamailta – tunturissa tietämien
taipaleiden takana.**

Pitkä aika on kulunut siitä, kun kullanhuhdontaan riitti mies, lapio ja vaskooli. Yksinäisten miesten maailmasta on tullut perheiden työpaikka ja koti. Vuosikymmenten mittaan maata on opittu hyödyntämään tehokkaasti mutta ympäristöä kunnioittaen. Lyhyt kesä tarkoittaa myös lyhyttä ja kiireistä kaivukautta. Siitä huolimatta kaivinkone seisautuu, kun sen alle pesineen västäräkin poikaset kuoriutuvat.

Seppo Kummalan teksti esittelevät valtausten ja kaivospiirien historiaa, kullankaivajien perhetarinoita ja saavutuksia. Lämminhenkisesti kerrotaan karuakin tarinaa: miltä tuntuu, kun töitä pauskitaan kellon ympäri, huoltomatkat ovat pitkiä ja hankalia, kulut ovat korkeat eikä maa anna toivottua kultaa.

Ilkka Ärrälä näyttää kuvillaan millaista on elää Lemmenjoella unohtumattoman luonnon keskellä. Lukijan on helppo aistia ainutlaatuinen tunnelma ja pienen yhteisön kantava voima. *Onnen hippuja* jakaa myös kulturalistisista syntyvän yhteisen riemun. Raskas raadanta taukoaa, kun porukalla vietetään hauskaa juhannusjuhlaa tai perinteisiä Pekanpäiviä.

Heinäkuussa 2011 voimaan astunut uusi kaivoslaki on lopettamassa koneellisen kullanhuhdannon. *Onnen hippuja* dokumentoi Lemmenjoen kullankaivajien työtä – juuri ennen kuin ammattikunta kokonaan katoaa.

”Vaikka ei olisi koskaan edes nähnyt kaivospiiriä, saati sitten huuhdonut kultahippuja, Kummalan ja Ärrälän *Onnen hippuja* on nojatulimatkaillallekin huikea seikkailu kullankaivajien maailmassa.

--- Seppo Kummala, Ilkka Ärrälä ja Anu Törmä ovat tehneet kulttuuriteon esitellessään katoavan ammattikunnan perinteitä ja nykyhetkeä.”

Onnen hipuissa lepäävät sekä silmä että sielu.”
Kirjallisuudentutkija Eija Komu Somero-lehdessä 29.11.2011

45 € + lähetyskulut

**Onnen hippuja
Aikalaiskuvaa
Lemmenjoen
kultamailta**

Teksti: Seppo Kummala
Valokuvat: Ilkka Ärrälä
Ulkoasu: Anu Törmä
Kustantaja: Törmä-Ärrälä oy
208 sivua,
yli 400 valokuvaa
240 x 270 mm
ISBN 978-952-67641-0-8
Englanninkielinen teos
ilmestyy keväällä 2012.

**Onnen hippuja on
myynnissä myös
Lapin Kullankaivajain
Liiton Kultaristeilyllä.
Tervetuloa
kirjaostoksille
ja tapaamaan
kirjan tekijöitä!**

Tilaukset: Anu Törmä, anu@torma-arrala.fi tai puh. 0400 868 503

Ilkka Ärrälä, ilkka@torma-arrala.fi

Onnen hippuja on myynnissä hyvin varustetuissa kirjakaupoissa.

Pohjois-Suomessa teosta myyvät esimerkiksi Siida, Tankavaaran Kultamuseo ja Inarilaisen toimituksen KirjaHylly.

KANNEN KUVA: Maailmanlaajuista huomiota herättänyt, kullankaivajilta 20 vuotta juomatta säilynyt Koskenkorva-pullo, muun aikalaisrekvisiitan keskellä viime vuosituhanneilta. Kuva Kai J. Rantanen.

Prosäkkäri 4/2011

Tässä numerossa:

4 - 5	Pääkirjoitukset
6 - 7	Liiton jäsenmaksun maksuohjeet vuodelle 2012
8 - 13	Uusi kaivosviranomais Tukes
14 - 18	Lohisarrioiden ketunmaltamaan hopeat
19	Kultaristeily 2012, ohjelma
20 - 27	Kullankaivajien pikkujouluja vietettiin Oulussa
28 - 29	Kultahaminan Koskenkorva-pullot
30 - 32	LKL oli Helsingin Kädentaito-messuilla marraskuussa
33 - 34	Kirje Tasavallan Presidentti Urho Kekkonelle 1979
35	Mauri Mäkinen - In Memoriam
36 - 37	Polkupyörävaras
38 - 39	Jäsenaloitteita liittyen kullankaivajien hautamuistomerkkeihin
40	Merkkipäivät

Prosäkkärin aineisto on tekijänoikeuslain suojaama ja julkaistujen artikkelien ja kuvien osittainkin lainaaminen tai kopiointi täten kielletään.

Prosäkkäri

Lapin Kullankaivajain
Liitto Ry:n jäsenlehti

35. vuosikerta
Ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Vastaava päätoimittaja:
Kai J Rantanen

Toimitus:
PL 86, 99871 Inari

Ilmoitushinnat:
1/1 s. 312 € (2. kansi)
1/1 s. 240 €
1/2 s. 162 €
1/3 s. 108 €
1/4 s. 84 €

Graafinen suunnittelu ja taitto:
Liisa Hertell, LH Viestintä

Paino:
Tammerprint Oy, Tampere

Hallitus

Puheenjohtaja:
Jouko Korhonen
Haukiputaantie 752
90910 Kontio
jouko.korhonen@kultavieste.inet.fi
p. 040 344 2200 (klo 17 jälkeen)

Varapuheenjohtaja:
Hannu Viranto
Eteläranta 42,
96300 Rovaniemi
p. 0400 182 964

Sihteeri: Kai J Rantanen
PL 57, 99871 Inari
p. 040 7746 773
mullin.mallin@gmail.com

Jukka Kela
Pehkoskuru, 99885 Lemmenjoki

Esko Orava
Mellantie 14, 97220 Sinettä

Jouni Patokallio
Hallintotie 9 A 9, 14500 Iittala
p. 040 715 4031

Mika Telilä
Torisevantie 55, 37310 Tottijärvi
puh: 0400 631 196
mika.telila@kolumbus.fi

PANKKITILIT:
Jäsenmaksut vain tälle tilille:
Nordea 217738-4977
Muut maksut: Nordea 120130-103183

JÄSENASIA

Lapin Kullankaivajain Liitto Ry,
PL 86, 99871 Inari
puh. 0400 836 500
s-posti: info@kullankaivajat.fi
kotisivut: www.kullankaivajat.fi

Mullis', päätoimittaja

Mäkäraäinen lensi pois Matin silmästä

Liiton toimistolla on ikkunankarmiin niitattuna rakeinen kuva Ylä-Miessiltä syksymyöhällä. Kuvaajaa päin kävelee jämerän näköinen mies neulottu tupsupipo päässään ja tumma sarkanuttu yllään. Vuosi on 1952, **Paavo Nurmi** ja **Hannes Kolehmainen** ovat sytyttäneet heinäkuussa Helsinkiin Pallaksen keskiyön auringon tulella ristiäitetyt Hellaksen Olympian hengen. Jämeriä miehiä hekin, Nurmi ja Kolehmainen.

Ylä-Miessilläkin sataa. On satanut jo pitkään lohduttomasti kuin metallinharmaata itkuu.

Kuvan jämerä mies näyttää siltä, kuin olisi tulossa tintaamaan valokuvausaparaatin käyttäjää isolla nyrkillään otsaan. Taustalla miehet väänävät koivukangilla savisessa kultamontussa silmälleen mennyttä kaivinkonetta pystyyn.

Mies on **Kullervo Korhonen**, ja mäkäraäinen on juuri lentänyt Korhosen silmästä.

Paljon kaikenlaista merkittävää tapahtuu tuon jälkeen – merkittävimpanä kullan maailmanmarkkinahinnan romahdus parissa vuodessa. Oma merkityksensä on jälkikäteen katsoen kaikella: keskeisen kultaporukan hajoamisella, **Pellisen** traagisella kohtalolla, **Stigzeliuksen-Salon** linjalla, **Yrjön** ja **Nipan** ja **Karin (Tauton)** innovoiman Tankavaaran nosteella ja tämän kullankaivun sillanpääaseman uudelleen modaamisella versioon 19.81. Sen jälkeinen aika onkin oma lukunsa.

Tekniikan miehenä **Jouko Korhonen**, liiton kuudes puheenjohtaja Kullervo Korhosen jälkeen, määritteli viime talven seminaariristeilyllä liiton ja kullankaivun kulminaatiopisteen. Joukon indikaattorit osoittavat 1.7.2011 voimaan astuneeseen kaivoslakiin.

Ivalojoen epäonnistuneiden teollistamisyriestysten jälkeen Kone-Korhonen oli ensimmäistä kertaa Suomen Lapissa osoittamaisillaan, että koneella on mahdollista tuottaa kultaa taloudellisesti kannattavasti. Kaiken lokahtaminen pai-

koilleen oli vain mäkäraaisen kokoisesta sattumasta kiinni. Joken k-pistettä merkittävämpi oli siis Kullervon koneen kippaaminen Ylä-Miessillä syksyllä 1952. Ei enää lopullinen pullahdus Jäkäkä-äytsin latvalla, vaan Ylä-Miessin pyllähdys. Se nirkautti jämerän selän.

Jos Kullervo olisi lyönyt läpi varsinaisen päämääränsä Lapin kullankaivun modernisoimishankkeellaan 50-luvun alussa, olisi Lapin kullankaivun ja koko Lapin modernin ajan historia tyystin toisennäköinen; Lapin kullan geologia olisi selvitetty 70 vuotta aiemmin, kullankaivu olisi pitänyt pintansa alueen elinkeinopalettiin perinteisesti kuuluvana kehittyvänä alkutuotannon alana, Saamelaisalueen koulutuskeskuksessa opetettaisiin ympäristövastuullista kullan alkutuotantoa, Tankavaaran kokonaisuus toimisi Lapin kullankaivun catwalkina ja rekrytointikohteenä, Inarin kunta ja Kultamuseo olisivat jämerästi jyrähtäneet kullankaivun puolesta kaivoslain uudistamisprosessin yhteydessä – eivätkä nulujuilleet. Päätöksenteossa kuunneltaisiin myös paikallisia asiantuntijoita.

Näinkin olisi voinut käydä. Åkerman 200-kaivinkone keikahtaa vaarallisen näköisesti kaivannon reunalla. Ei saatana, ettei vain luiskahda alas monttuun. Kiikkuu ja kaakkuu. Konekuski lappaa vajeria sisään sen minkä vinssit antavat myöden. Kone keikkuu, ja huojahtaa jo yli staabiilin tasapainopisteen.

Yllättäen mäkäraäinen pääsee irti Kullervo Korhosen silmän sidekalvosta ja lentää Åkermanin hytän reunalle huilaamaan kappale Korhosen alaluomea leukojensa välissä. Kone rojahtaa raskaasti helähtäen takaisin telojensa päälle.

Matti Kullervo huojahtaa raskaasti: kuvaton, perkele. Tästä selvittää, ja veloistakin selvittää. Ensi kesänä uudestaan – ja kaikki kyllä ymmärtävät, että kipiää se käy kun mäkäraäinen jyyystää alaluomea.

Mullis'

Kullankaivu on hieno ja positiivinen asia

*M*aailma muuttuu. Mantereemme talous poukkoilee markkinavoi-
mien ristiaallokossa kriisistä toiseen. Kullan
hinta heiluu samaan tahtiin, mutta huomaa-
takoon että se heiluu tasolla josta muutama
vuosi takaperin saatettiin vain haaveilla.

Niin muuttuu uutisointi kotimaan kai-
voksistakin. Kainuun pelastaja, Talvivaaran
kaivos onkin yhtäkkiä asetettu piinapenk-
kiin kaikkien sormella osoiteltavaksi. Sa-
moin käy keskustelu kuumana siitä onko
suojelualue Sodankylässä maan pinnalla vai
pinnan alla. Ja jos on pinnan alla, niin kuin-
ka syvällä.

Vuotta aiemmin me kullankaivajat
olimme yhteiskunnan hampaissa. Eduskun-
taa myöten puitiin vesien mahdollista sa-
mentumista. Yhteiskuntamme päättäjät oli-
vat silloin sitä mieltä että koneellinen toi-
minta kansallisuistossa on syytä lakkaut-
taa. Toisin sanoen kaikkien meidän käyttä-
mät kultakorut on syytä tuottaa teollisesti
valmistetusta kullasta. Poislukien muodikas
kierätyksulta tietenkin. Näin ollen ne 15
miljoonaa köyhien kehitysmaiden kullan-
huuhtojaa jotka käyttävät elohopeaa kultan-
sa talteenottamiseen ovat oikeilla jäljillä. Ja
me pelkkään painovoimaan luottavat kone-
kaivajat olemme väärässä. Kullan korkean
hinnan vuoksi kaivu on aktiivista kaikkial-
la. Esimerkiksi Filippiineillä käytetään joka
vuosi 200–500 tonnia elohopeaa. Eikä kier-
rätyksestä ole kukaan kuullutkaan. Näin Ar-
kadianmäen päättäjät haluavat, joten näin
mennään, toistaiseksi.

Edellä kerrotusta huolimatta, tai juuri
siksi meidän ikioma suomalainen kullankai-
vu on mukava, hieno ja positiivinen asia.
Tämä selvisi mm. maineikkaassa Arto Ny-
bergin TV-ohjelmassa jossa kullankaivaja
Jukka Kela esiintyi. Asiasta innostunut pe-
rustotinen toimittaja silminnähden tartutti
itseensä kultakuumeen. Jukka keräsi ohjel-
man jälkeen pöydällä olleet arvokkaat hiput
tarkasti takaisin talteen. Viikkoa myöhem-
min samassa ohjelmassa vierailut Nokian
johtaja keräsi negatiivista huomiota yrittä-
mällä lahjoa toimittajan. Maassa maan ta-
valla.

Toinen positiivinen kullankaivuaspek-
ti löytyy tuoreesta kirjasta ”Onnen hippu-
ja”. Kovasti on kirjaa kriitikot kehuneet, eikä
syyttä. Ensivaikutelma kirjasta hämmästyttää
meitä päähenkilöitä: kauniita vihreitä
maisemia ja alati hymyileviä kasvoja. Täl-
lasiako me oikeasti olemme – katkerat Lem-
menjoen kaivajat? Tuntuu käsittämättömältä
että rumista karvanaamoista saa noin kau-
niita kuvia. Eikä tekstikään jää kuvien ta-
sosta yhtään jälkeen. Ja kun kaiken kruu-
naa maallikonkin silmään poikkeuksellisen
miellyttävä taitto, voi kirjaa varauksetta suo-
sitella kaikille luonnon ystäville. Kyllä, luit-
te oikein, kirja kuvaa parasta Lapin luontoa
ja esittelee samalla eri puolilta maata Lem-
menjoelle valikoituneita luonnon ystäviä.
He nyt vain sattuvat kaivamaan kultaa –
kunnes kuolema tai valtiovalta heidät erot-
taa.

Jokke

LKL:n jäsenmaksu 22 euroa

Maksa nyt omatoimisesti

LKL:n vuosikokous 26.3.2011 vahvisti vuoden 2012 jäsenmaksun suuruudeksi 22 euroa ja liittymismaksuksi 10 euroa.

Kullalla maksettaessa jäsenmaksun määrä vastaa kullan maailmanmarkkinahintaa vuosikokouspäivänä lisättynä 10 % epäpuhtausindeksillä. Järjelliseen mittatarkkuuteen pyöristettynä se tekee 0,74 grammaa Lapin kultaa. Tasapainovaa'alla 0,7 g.

Voit maksaa jäsenmaksusi nyt.

Tarkistettuasi jäsenmaksutilanteesi tämän Prospäkkäriin osoiteprintistä, voit maksaa 22 euroa jokaiselta puuttuvalta vuodelta LKL:n jäsenmaksutilille Nordeaan. Jäsenmaksutilin vuodesta 2012 lähtien vaadittava IBAN-tilinumero on FI45 2177 3800 0049 77. Kansainvälisessä pankkiliikenteessä tilin SWIFT-osoite on NDEAFIHH.

Muista käyttää viitenumerona jäsennumeroasi, joka on nimesi yläpuolelle merkitty numerosarja tämän jäsenlehden takakanessa. Viitteellisen maksun yhteyteen kirjoitetut piruilut rahastonhoitajalle, tai muut viestit eivät välity viiteluettelon mukana maksun saajalle.

Eräpäivä on 31.1.2012.

Voit maksaa jäsenmaksusi yhteydessä vapaaehtoisen kolehdin

Aiempien vuosien tapaan jäsenmaksun yhteydessä voi maksaa vapaaehtoisen kolehtimaksun.

Viime vuonna jäsenmaksujen yhteydessä jäsenet kohdensivat yleisten toimintaedellytysten parantamiseen 727 euroa, Pyrkyreitten palstan jatkokehittämiseen 510 euroa ja jäsenvaltausten kehittämiseen 1 736 euroa.

Lisäksi suuntaamatonta ylimääräistä jäsenmaksutukea liitolle tuli 555,06 euroa.

Kiitos kaikille tukea antaneille!

Toimintaedellytysten parantamiseen osoitettua tukea ja suuntaamatonta ylimääräistä tukea on käytetty liiton ja kullankaivun näkyvyyden ja tunnettavuuden kohottamiseen eri tapahtumissa ja PR-tilaisuuksissa, kuten messuilla. Pyrkyreitten palstan jatkokehitystuki varataan Inarin kirkkomaale mahdollisesti lähitulevaisuudessa perustettavan kullankaivajien tuhkauurnien muistolehdon pesämunaksi. Jäsenvaltausten kehittämistukea on käytetty alueiden toimintaedellytysten parantamiseen ja sekä uusien jäsenvaltausten hankintaan.

Yllättävä kaakonpuoleinen kesämyrsky on paiskannut kevyet alumiinirännit lappeelleen. Tässä vaiheessa vielä jännittää, meneekö jäsenmaksusuoritus tilisiirroksi, vai olisiko rihlanmutkaan vielä jäänyt 0,74 grammaa.

Sama uusiksi

Liiton hallitus päätti kokouksessaan 18.12. 2011 esittää jäsenmaksun 2012 yhteydessä maksettaville vapaaehtoisille maksuille samoja kohteita kuin edellisvuonna:

- ▶ 2 € yleisten toimintaedellytysten parantamiseen
- ▶ 5 € Pyrkyreitten palstan jatkokehittämiseen
- ▶ 8 € liiton jäsenetuvaltausten kehittämiseen

Tämän yli menevät summat: jokaiselle momentille ja yleistukena loput.

Keväällä muistutus

Huonompimuistisia ja paperilaskua laskupinoon kaipaavia lähestytään vielä keväällä paperisella laskulla.

Omatoimisesta maksuseurannasta ja jäsenmaksujen hoitamisesta koituu kuitenkin liitolle merkittäviä kustannussäästöjä, joten kannustamme kaikkia olemaan hyvämuistisia ja viitseliäitä.

Kai J. Rantanen
rahastonhoitaja

Uusi kaivos- viranomainen Tukes

Th einäkuun 1. päivänä 2011 voimaan astuneen kaivoslain muutoksen myötä Turvallisuus- ja kemikaalivirastosta (Tukes) tuli ylin kaivosviranomainen. Viranomaisvalintaa pidettiin hallinnon piirissä luonnollisena, sillä Tukes valvoi jo ennestään kaivosturvallisuutta ja kemikaalien käyttöä kaivoksissa.

Kaivostoimintaa Tukes hallinnoi toimipisteissään Helsingin Pasilassa ja Rovaniemelle perustetussa uudessa Tukesin kaivosryhmässä. Kullanhuuhdonta on ensimmäinen osa-alue kaivosalasta, joka talven aikana siirretään kokonaisuudessaan Rovaniemelle.

Kaivosryhmät Pasilassa ja Rovaniemellä

Kaivostoiminnan valvonta- ja edistämistehävät siirtyivät Tukesiin työ- ja elinkeinoministeriöstä. Samalla ministeriöstä siirtyi viraston leipää puremaan seitsemän asiantuntijaa, joista osa on kullankaivajillekin vanhoja tuttuja. Pasilassa toimii Tukesin pääkonttori ja kirjaamo. Työntekijöitä pääkonttorin kaivosryhmässä on kaikkiaan 8 henkilöä.

Rovaniemelle Lapin aluehallintoviraston taloon perustetun kaivosryhmän päällikkönä aloitti kaivosyli-insinööri **Terho Liikamaa**, joka pendelöi Pasilassa sijaitsevan pääkonttorin ja Rovaniemen kaivosryhmän toimipaikan välillä.

Liikamaa on koulutukseltaan diplomi-insinööri. Hän siirtyi Tukesin kaivosryhmän päälliköksi Lapin ELY-keskuksesta. Siellä hän toimi työllisyys, yrittäjyys, osaaminen, kulttuuri ja maahanmuuttoasiat -yksikön johtajana. Aiemmin hän on toiminut mm. Lapin TE-keskuksen yritysneuvojana.

Lapin aluehallintoviraston talon kaivoskäytävä

Kaivostoiminta Suomessa on painottunut Piippolan paremmalle puolelle, pohjoiseen. Eritoten kullanhuuhtonnan osalta koetaan viranomaisilla olevan pohjoisessa olevan

parempi kulttuurin tuntemus ja läheisyys.

Perusteluna kaivosryhmän sijoittamiselle Rovaniemelle oli myös monipuolinen kaivosalan osaaminen. Rovaniemellä on useita kansallisia ja kansainvälisiä tutkimus- ja asiantuntijayksiköitä, joiden toiminta liittyy kaivosviranomaisen toimintaan. Myös henkilökunta on vahvasti lappilaista: kaivosyli-insinööri Terho Liikamaa on lähtöisin Kolarista ja kullankaivajien lupahakemuksia jatkossa käsittelevä ylitarkastaja **Pasi Molkoselkä** Rovaniemellä etelänreissulla Kittilästä.

Kaikkiaan Rovaniemen kaivosryhmässä on tällä hetkellä 4 henkilöä, kun viraston kokonaisvahvuus tulee olemaan 14–15 henkilöä. Edellä mainittujen Liikamaan ja Molkoselän lisäksi Lapin aluehallintoviraston talon kaivoskäytävästä löytyy **Ilkka Keski-**

Väylän varrella kasvanut kolarilainen yli-insinööri Terho Liikamaa tuntee loben kujeet. Jatkossa myös kullankaivajan.

talo, joka on keskittynyt malminetsintään, ja **Laura Paakkonen** laskutuspuolelta. Tammikuun alussa Tukesissa kaivosryhmässä aloittaa lakimiehenä **Tuula Sääskilahti**, joka siirtyy ely-keskuksesta. Jo lähivuosina tullaan palkkaamaan vielä muutama kaivospuolen ihminen lisää.

Resursseja on saatu GTK:lta, jonka piirissä ensimmäinen rekrytointikierroskin käytiin ”sisäisenä hakuna”. Katsottiin, että GTK:n henkilökunta oli jo valmiiksi sisäänajettua kaivospuolen viranomaistoimintaan.

Lupahakemusten käsittelyaikoihin luvassa parannusta

Yleisessä tiedossa on työ- ja elinkeinoministeriöstä periytyneet ongelmat hakemuksien käsittelyajoissa. Tilanne eskaloitui lupakäsittelijä **Juha Kaarimaan** siirryttyä muihin tehtäviin maaliskuun lopussa 2010, ja ministeriön asetettua paikka rekrytointikieltoon. Lupakäsittelijä **Niklas Vartiainen** palkattiin ministeriöön purkamaan sumaa vasta vuoden 2010 lokakuussa.

Rovaniemen toimiston avajaisissa yli-insinööri Liikamaa lupaili lisää henkilöresursseja lupakäsittelyyn, ja sen myötä parannusta lupahakemusten käsittelyaikoihin.

Parin vuoden sisällä pitäisi käsittelyajoissa päästä noin puolen vuoden käsittelyaikaan, kun nyt pisimmät malminetsintään liittyvät lupien käsittelyajat ovat yli kolme vuotta.

Niklas Vartiainen on Pasilassa purkanut vanhan lain aikaista lupahakemussumaa. Nyt suma alkaa olla purettuna, ja on toiveissa päästä käsittelemään uuden lain mukaisia kullanhuuhdontalupahakemuksia – joita on niitäkin ehtinyt kertyä ihan jonoksi asti.

Ajoissa jätetyistä ja huolella täytetyistä uusista kullanhuuhdontalupahakemuksista

on toiveita saada päätökset ennen tulevaa kaivukautta.

Hakemukset yhteen muottiin

Loppuvuodesta on tarkoitus että vastuu siirtyy enemmän Rovaniemen suuntaan ja ylitarkastaja Molkoselälle. Lupakäsittelijä Vartiainen tulee samalla siirtymään malminetsintä-asioiden hallinnointiin. Mutta siihen saakka Vartianen toimii Molkoselän sparraajana ja pyrkii mentoroimaan tämän sisälle kullanhuuhtonalupien käsittelyyn. Tällä hetkellä käsittelyssä alkaa olla viimeiset vanhan lain mukaiset valtaushakemukset, joiden kautta yhdessä perehdytään prosessiin. Uuden lain mukaiset luvat otetaan käsitteilyyn tammikuussa.

Viranomaisen pyrkimyksenä on sorvata hakuohjeet niin selkeiksi, että tulevaisuudessa saadaan vain yhdenlaisia hakemuksia, jotka jo ensi vaiheessa täyttävät uuden lain vaatimukset.

Suunnitellut hakulomakkeet ovat olleet lausunnolla myös Lapin Kullankaivajain Liitossa. Kaikki kullanhuuhtontaluvan hakemiseen liittyvät lomakkeet löytyvät nyt netistä osoitteesta <http://www.tukes.fi/fi/Palvelut/Lomakkeet/Kullanhuuhtonta-malminetsinta-kaivokset/>

Lomakkeisiin voi tulla pieniä muutoksia kaivoslakiin liittyvän asetuksen hyväksymisen yhteydessä.

Parantuneena lisäpalveluna hallintoalalaisia kohtaan on myös tehtyjen lupapäätösten julkaiseminen Tukesin internet-sivuilla.

Tunturien Lappi on kittiläläis-lähtöiselle Tukesin ylitarkastaja Pasi Molkoselälle kotiseutua. Kultamaat kutsuvat, tässä suuntana vielä lohjoet.

Lupa haettava lain 34. § mainitulla tavalla

Uuden kaivoslain 32. pykälään on leivottu sisään ajatus lupahakemuksien etuoikeusjärjestykseen puuttumisesta.

Aikoinaanhan riitti, kun vain ensimmäisenä ennätti jonkinlaisen karttatuherruksen ja ilmoituksen alueen valtausaikeista ministeriöön paiskaamaan. Tämä antoi ensimmäiselle hakemukselle kiistämättömän etuoikeuden ja hakijalle oikeuden hakuasiakirjojen myöhempään täydentämiseen, oli alkupeäinen hakemus kuinka vajavainen tahansa.

Uuden lain 32. § mukaan etuoikeus on sillä, joka on ensin hakenut lupaa 34. §:ssä mainitulla tavalla.

Lain 34. § luettelee seikkaperäisesti ne asiat, jotka hakemuksessa on esitettävä.

Tämä lainkohta on viranomaispiireissä herättänyt keskustelua, lähinnä siitä missä tulee menemään raja vajavaisen hakemuksen määrittelyssä. Viranomaisella on kuitenkin tietoisena tavoitteena pitää tässäkin asiassa järki matkassa.

Kaikkien tasapuolinen etu on, että aluetta haetaan perustellusti ja vakaassa harkinnassa. Muilta osin lupaprosessin joustavuus ja keventäminen on myös viranomaisen intresseissä.

Edelliseen liittyen ylitarkastaja Molkoselkä myöntää itse olevansa paikkatieto-orientoitunut. Käsittelyn kannalta ideaali olisi jos lupahakemukset olisi mahdollista toimittaa sähköisinä dokumentteina kartta-aineistoa myöten GPS-nurkkapisteineen esimerkiksi maanmittaustoimistolta. Silti tämä ei ole kaikille mahdollista, eikä sellaiseen ketään velvoiteta. Edelleen riittää siis esimerkiksi karttaliitteen osalta, että vähintään 1:20 000 mittakaavaisessa kartasta löytyy alueen rajat ja kaksi tunnettua koordinaatiopistettä.

Molkoselkä ymmärtää myös tarkan paikannuksen kääntöpuolen problematiikan.

Jokapojan GPS-laitteiden halpumisen myötä liitonkin tietoon on tullut jo tapauksia, joissa koti-geodeetit ovat maastoon tarkkoneet aikanaan kunnankirjaston kopio-koneella tulostetulle suttuiselle karttapohjalle parinkin mm:n tuschi-kynällä piirrettyjä ”ikimuistoisia” valtausrajoja.

Harvoinpa kahden eri toimintakulttuurin kohtaaminen on kivuttomasti tapahtunut.

Ihmisläheistä kanssakäymistä

Selkeä ja kiistaton parannus ammattimaista kullankaivua muuten kovasti kurittaneessa uudessa kaivoslaissa oli ehdottoman karensimääräyksen poistuminen. Raukeava kulta-alue ei enää ole este uuden kullanhuhdontaluvan myöntämiselle samalle alueelle. Samalla poistui alueen kultaesiintymän hyödyntämisen enimmäisajan raja. Kun ennen valtaus saattoi maksimissaan olla voimassa 5 valtausvuotta + 3 + 2 vuotta jatkoaikaa, mahdollistaa uusi laki toimimisen 4 + 3 vuoden syklillä niin pitkään kuin alueella on huuhtontakultaa hyödynnettävissä ja toiminta on määräysten mukaista.

Vanhan valtauksen jatkona uusi kullanhuhdontalupa katsotaan kuitenkin jatkopäätökseksi, jolloin se on voimassa ensi vaiheessakin 3 vuotta 4 vuoden sijaan.

Uuden lain myötä viranomaistehtävät – ja toiminnanharjoittajan ilmoitusvelvollisuudet – ovat merkittävästi lisääntyneet. Muun ympäristön kuulemista täsmennettiin uudessa kaivoslaissa niin, että se tarkoittaa entistä tiiviimpää ja laajempaa sidosryhmä- ja kumppanuustoimintaa.

Käytännön tasolla tämä tarkoittaa ylitarkastaja Molkoselän mukaan sitä, että eri yhteistyötahojen kanssa avataan avoin vuorovaikutussuhde. Syntyperäisenä Lapin ihmisenä Molkoselällä on muutenkin mutka-

ton suhtautuminen ihmisten väliseen kanssakäymiseen: kun paiskataan kättä ja aletaan raataamaan ja joskus tinkaamaanakin asioista, tulevat ihmiset samalla tutuiksi.

Hän toteaa, että Rovaniemen toimistossa on henkilökuntaa vielä aika vähän. Tarkoitus on pysyäkin ihmisläheisinä kasvotoman viraston sijaan. Sama periaate toimii kuulemisten suhteen. Pyritään välttämään sitä, että kuuleminen muodostuisi kasvotomaksi muodollisuudeksi.

Jonkun viranomaisen työajan kullankaivajat aina vievät

Jatkossa ajatuksena on, että Tukes ottaa valvovana viranomaisena näkyvän roolin. Paljon tieteenkin riippuu siitä, millaisia resursseja yhteiskunta tulee antamaan, mutta tarkoitus on viranomaisena reilusti kulkea ja näkyä.

Jokaisen kullankaivajan luona ei missään nimessä käydä joka vuosi, mutta vasteaika toiminnan tarkastamisen suhteen tulee lyhenemään. Osittain tämä johtuu uudesta lupasykleistäkin.

Uuden lain myötä myös vakuuksien asettaminen sekä siihen liittyvät tarkastustehtävät siirtyivät Metsähallitukselta Tukesille. Metsähallitus toki jatkossakin maanomistajana lausuu ja joutuukin lausumaan kantansa asioista. Sitä luonnollisesti herkillä korvalla Tukesissa kuunnellaan, mutta varsinaisen valvovan viranomaisen rooli pyritään Tukesissa hoitamaan resursseista riippuen mahdollisimman itsenäisesti.

Ylitarkastaja Molkoselällä on realistinen kuva kullankaivun hallinnoinnin työtaakasta. Hän toteaa kuulleen joskus pohdintoja siitä, ovatko kullankaivajat kaivoslain osalta kokoonsa nähden liian suuressa nutussa. Molkoselkä kertoo Tukesissa resurssit kuitenkin jaetun ottaen huomioon kullankaivun hallinnoinnin työllistyvyys.

Ja jonkun virkamiehen työajan kullankaivu jollakin hallinnonalalla joka tapauksessa veisi, olisi se sijoitettuna minkä tahansa viraston alaisuuteen.

Uusi laki lisännyt raportointia ja kuulemisia

Yksi asia, joka arvatenkin tulee kasvattamaan eri mittaisia sukelimiä varsinkin vanhan liiton kullankaivajien otsaan on uusi EU:n

Tärkeitä yhteystietoja

Hakemukset ja muut asiakirjat:

TUKES / Kaivosasiat
PL 66
00521 Helsinki

Kaivosryhmä, Rovaniemi:

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Valtakatu 2
96100 Rovaniemi
(Lapin aluehallintoviraston talo)

Kaivospuhelin: 010 605 2127

Joku vastaa aina virka-aikana, kullankaivuasioissa Pasi Molkoselkä tai Niklas Vartiainen.
Pasi Molkoselkä, Tukes Rovaniemi, suora numero: 010 6052 133

Sähköpostiosoitteet:

etunimi.sukunimi@tukes.fi
kaivosasiat@tukes.fi

Lupapäätökset sähköisinä:

<http://tukes.fi/fi/Toimialat/Kaivokset/Kaivosviranomaisen-antamat-paatokset/>

kaivosjätedirektiivi. Sen vaikutuksesta kaivoslaki velvoittaa myös kullankaivajan tekemään syntyvän kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma. Tästäkään ei viranomaisella ole kuitenkaan mitään raskasta prosessia tavoitteena synnyttää, ja selkeät ilmoituslomakkeet löytyvät tulevaisuudessa Tukesin sivuilta.

Ympäristöluvitetuilla työmaillahan nämä asiat tulevatkin jo ympäristölupahakemuksen yhteydessä käsiteltä.

Ylitarkastaja Molkoselkä uskoo että avoimin mielin ja yhteistyöllä asiat saadaan rullaamaan hyvin. Uusi kaivoslaki on astunut voimaan, ja sen mukaan eletään ja toimitaan.

Kullankaivun kenttään on tullut kaivajista itsestään dramaattisiltakin tuntuvia muutoksia, mutta ne pitää vain hyväksyä. Esimerkiksi lisääntyneiden kuulemisten osalta nykypäivä nyt vain on sellaista, että kaikkia mahdollisia tahoja kuullaan joka asiassa.

Viimeisenä terveisenään ylitarkastaja Molkoselkä haluaa muistuttaa kullankaivajia siitä, että viranomaisella ei ole mitään tarvetta tarkoituksella hankaloittaa asioiden hoitamista.

Päinvastoin, pyrkimys on avoimeen ja joustavaan toimintaan.

Mullis'

Oikaisu Kantasten Pönkylä-löydön artikkeliin

Prospäkkärin toimitus oli käyttänyt vähän taiteilijan vapautta **Reijo ja Pirjo Kantasen** Pönkylä-hippua koskeneessa artikkelin kuvituksessa. Prospäkkärissä 3/2011 sivulla 19 ollut kuva ei esittänyt Reijo ja Pirjo Kantasen monttua luomalavoineen Palsinajalla. Eikä kyllä Reijo Kantasta muutenkaan.

Itse asiassa koko kuvakin oli naapurista – Bizebaze Palsilta – eikä Sopukulta-valtaukselta. Eivätkä Kantaset lähettämänsä oikaisun mukaan ole koskaan luomalavaa käyttäneet, vaikka olisi joskus ollut tarvetakin.

Aikansa kesän sähköposteja pöyhimällä selvisi, että kuvan olikin lähettänyt kesäaikainen toiminnanjohtajamme **Kauko Matilainen** esimerkkinä mallikelpoisesta rännityksestä. Kuvassa rännittää liiton Bi-

zebaze Palsi -valtauksella **Jouko Kallio** Kankaanpäästä.

Matilainen kehuu, että Kallion kiertovesiallas on rakennettu hyvien Lemmenjoen konekaivajien tapaan, eikä samenna jokivetä lainkaan.

Pahoittelumme asiayhteyksien sekoittamisesta kaikille asianosaisille.

Lohisarrioiden ketunmultamaan hopeat

Lohisarriot sijaitsee Lapin läänin Sodankylän kunnassa 80 km kirkonkylästä pohjoiseen, valtatien nro 4:n länsipuolella, Porttipahdan tekoaltaasta pohjoiseen päin nousevan mäen päällä (Kuva 1). Tutkimukset tehtiin alueellisen moreenigeokemian kulta-, hopea- ja kuparianomalioiden perusteella (Pulkkinen ja muut 2008).

Tutkimusten suunnittelusta ja toteutuksesta on vastannut geologi **Eelis Pulkkinen**. **Vilho Mäntynen** toimi avustajana maasto- tutkimuksissa. Geologista kartoitusta ovat tehneet kausiapulaiset **Leena Niska** ja **Jenni Hasa**. Maastogeofysiikan mittausten suunnittelusta ja tulkinnasta ovat vastanneet geofyysikot **Teuvo Pernu** ja **Heikki Salmirinne**.

Alueen itäpuolen tutkimusten tulokset on raportoitu aiemmin (Pulkkinen ja Salmirinne 2006).

Tutkimuskoh-

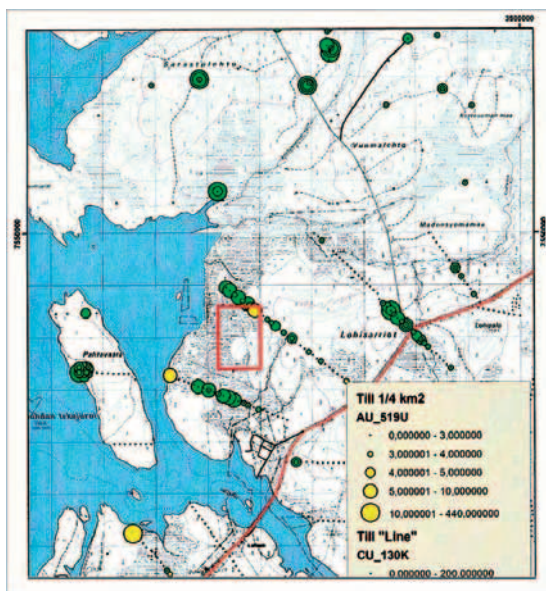
teen kallioperä on kahteen otteeseen poimuttunutta ja poimuakseli on loivassa asennossa eteläkaakkoon (Kuva 2). Poimun molemmilla laidoilla on Sattasvaaran tyyppistä komatiittia, jossa vuorottelevat pyroklastiittit ja tyynylaavat. Felsistä tuffia ja niihin liittyviä pääosin sulfidisia rautamuodostumia on komatiitin alapuolella. Poimun keskellä on massiivinen basalttisesta metalaavasta koostuva yksikkö, jonka itäpuolen kulta- ja hopeapitoisiin osiin liittyy lamprofyirijuoonia. Lamprofyirit ovat monesti lähellä kultaesiintymiä kuten Kittilän Sirkassa ja Sodankylän Kaaresselässä (Pulkkinen 1997).

Koko alue oli toisen maailmansodan aikana saksalaisten joukkojen varikko- ja tu-

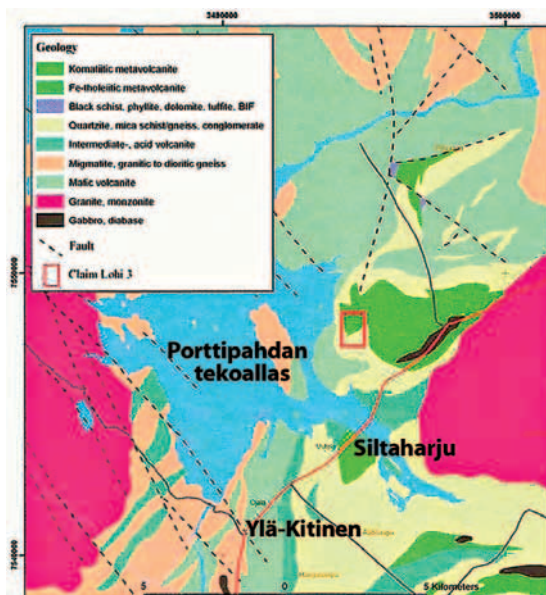
kikohta-alueena. Sen jäljiltä Lohisarri-

oissa etenkin valtatie 4:n itäpuolella on runsaasti sotaromua ja kaivettuja poteroita. Tuntuu melko vistolta kul-

Kuva 1. Moreenin kulta- ja kuparipitoisuus Lohisarrioiden moreenissa (Salminen 1995). Valtatie 4 on merkitty punaisella.

Kuva 2. Lohisarrioiden sijoittuvat Ruosselän graniittikompleksin länsi kontaktiin (Lehtonen et al. 1998).

kea lumisoseessa käiräpaikkoja merkkäämassa, kun tiesin, että kaikkia miinoja ei oltu millään saatu pois.

Alueelta on hakattu puusto jo 30 vuotta sitten. Silloinen metsä koostui pääosin kuusista. Metsähallitus on koettanut uudistaa hakkuualueet männyllä. Metsän uudistaminen ei ole onnistunut toivotulla tavalla, koska rapautuneen kallion pinta on vain muutamien kymmenien senttimetrin syvyydessä, ja siten männyn

Elis Pulkkinen

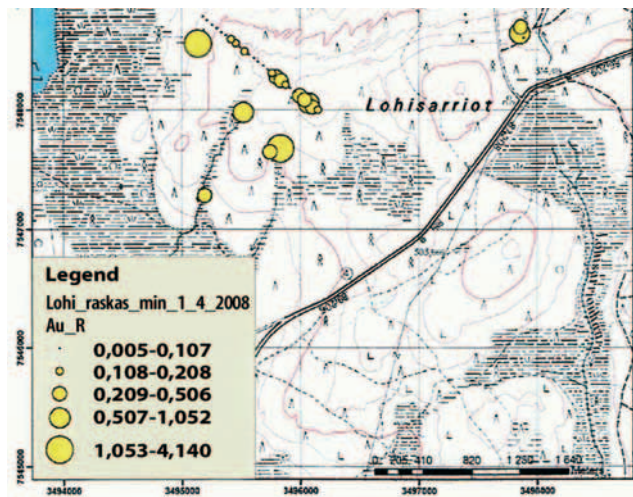

Kuva 3. Lohisarrioiden länteen viettävällä rinteellä on syksyisin runsaasti juolukkaa ja sen tuottama hehkuva ruskaväriyty.

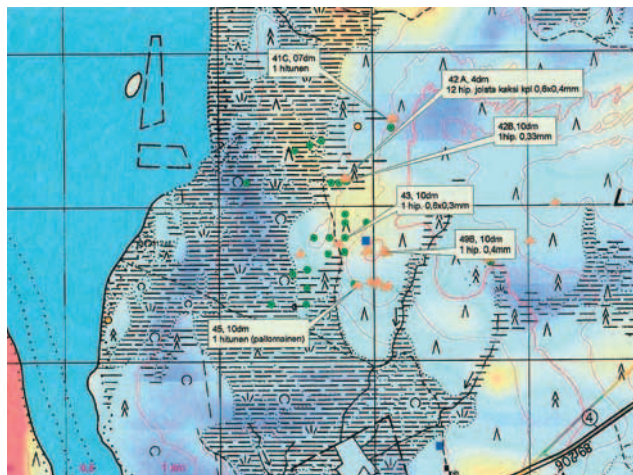
juuristolle ei ole löytynyt tilaa. Nykyisin paikka on aukeaa ja kasvaa sekä juolukkaa (kuva 3) että puolukkaa. Siellä, missä puusto on jäljellä, on syksyisin runsaasti sienä.

Raskasmineraalitutkimuksia tehtiin useaan otteeseen. Siinä hommassa uurastivat Mäntysen Ville ja eräät työharjoittelijat. Leena Niska opetteli vaskaamisen ja ahventen fileeraamisen.

Lohisarrioiden topografiaa luonnehtii voimakas uomaisuus. Rinteet muistuttavat valtavan suurta pyykkilautaa. Uomat johtuvat kallioperän rakenteesta. Niitä on sekä pohjoiseen että etelään laskevista uomissa. Niissä on mahdollista olla runsaita kultahippukertymiä (Kuva 4).

Kuva 4. Lohisarrioiden ensimmäisen raskasmineraalitutkimuksen hippukartta.

Kuva 5. Lohisarrioiden toisen raskasmineraalitutkimuksen hippukartta.

Tutkimusten viime vaiheessa apuun saatiin FT **Pertti Sarala**, **Anne Peltoniemi-Taivalkoski** ja **Jorma Valkama**, joka erotteli *kultakoiralla* (gold hound) kultahiput ja pani niiden sijainnit kartalle (Kuva 5).

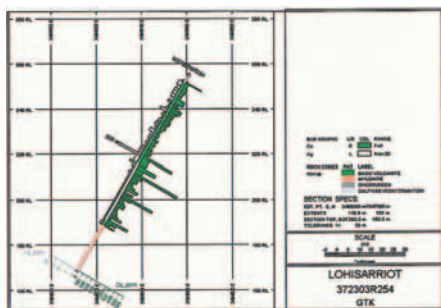
Karbonaattien rapautumisesta huolimatta kairasydäntä saatiin niin paljon ylös, että voitiin tehdä kemialliset analyysit. Tulokset jäivät kivien vaikeasta kairattavuudesta johtuen vaatimattomiksi, mutta malmiviitteitä on kuitenkin niin paljon, että kohde on jatkotutkimusten arvoinen (Kuvat 5–10).

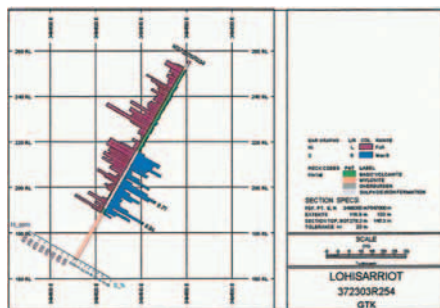
Kultakoiralla.

Ketunpesän ohittavalle polulle kairattiin koereikä pystykairauksella. Tulosten mukaan se on hipaissut hopeaesiintymää. Kairaamalla toinen reikä eri suunnalla ja kulmalla olisi mahdollista tavoittaa varsinainen hopea-äärre.

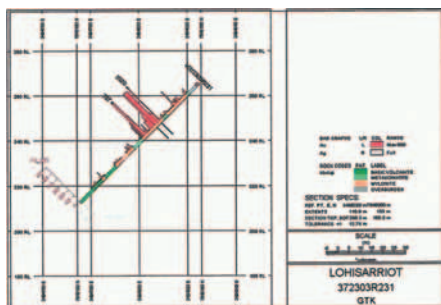
Kairauksella paikannettiin pieniä kulta- ja hopeaesiintymiä. Ongelmana oli se, että hiilidioksidimetatomatoosin karbonaatiksi

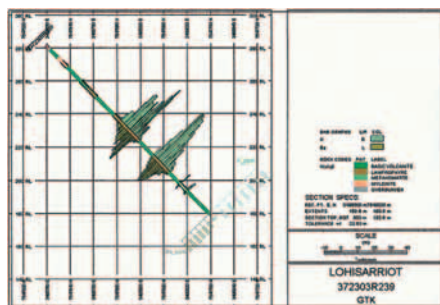
Kuva 6. Hopea- ja kuparipitoisuus koekaira-reiässä R254.

Kuva 8. Nikkeli- ja rikkipitoisuus syväkaira-reiässä R254.

Kuva 7. Kulta- ja kuparipitoisuus syväkaira-reiässä R231.

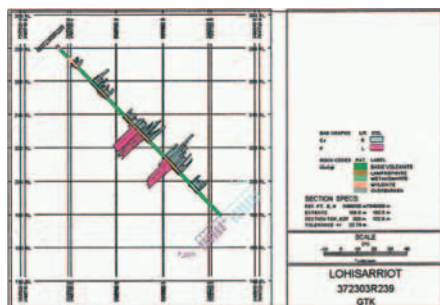

Kuva 9. Bariumin (Ba) ja kaliumin (K) pitoisuudet syväkaira-reiässä R239.

muuttamat malmiesiintymät tuottivat runsasta sydänhukkaa.

Lohisarrioiden kairauksessa tuli esiin viitteitä kupari-nikkeliesiintymästä, joka on samaa tyyppiä kuin Roivaiseen Conroy Gold and Natural Re-sources-yhtiön tekemän valtaushakemuksen alueella oleva serpentiniitti.

Lamprofyrijuonet koostuvat pääosin kiilteistä, jotka ovat rässä biotiittia ja flogobiittia (Kuva 9). Kiilteet rapautuvat helposti, joten niitä voi kaivaa lapiolla. Samalla tavalla näyttää kettu onnistuneen tekemään luolastonsa rapautumisen pehmentämään lamprofyrijuonistoon. Juonissa on myös jonkin verran apatiittia, joka näkyy korkeina P- ja Ca- pitoisuuksina (Kuva 10). Maaperän ravinteisuus on aiheuttanut runsaan aluskasvuston, ja se on puolestaan ravinnut

Kuva 10. Fosforin (P) ja kalsiumin (Ca) pitoisuudet syväkaira-reiässä R239.

myyriä ja jäniksiä. Niinpä ketulla on ollut mainiot ruokamaat. Siellä tavatessa pesueessa oli peräti kuusi poikasta (Kuva 11).

Raskasmineraalinäytteet käsiteltiin vaskaamalla. Vaskausta jatkettiin niin, että pannuun jäivät magnetiitti ja sitä raskaammat

Kuva 11. Näyte Lohisarrioiden kettupoikueen jäsenistä keväällä 2008.

mineraalit. Koko alueen kattavasta moreenin raskasmineraalitutkimuksen tuloksesta teki Leena Niska pro gradunsa, jota hän myöhemmin jatkoi lisensiaatin tutkinnoksi (Niska 2006).

Metakomatiittien välikerroksena olevien kiisu-rautamuodostumien malmipotentialin selvittämiseksi tulisi tehdä uusi kairaus paksummalla kairauskalustolla. Ensimmäiseksi tulisi uusi reikä aloittaa 50 m R234:n itäpuolelta. Näytteenotossa olisi käytettävä rapautuneen osan sitovia kemikaaleja, jotta kairasydän saataisiin kokonaan ylös. Rautamuodostuman itäkontaktissa olevan hopeaesiintymän tutkimista tulisi tutkia kairaamalla kaksi reikää R254:n pohjois- ja eteläpuolelle.

Toinen mahdollisuus olisi kattaa koko alue valtatie 4:stä Porttipahdan rantaan saakka kevyellä moreeninäytteenotolla ja siihen yhdistetyllä raskasmineraalitutkimuksella. Tällöin saataisiin todennäköisesti selville ne mahdolliset kultaesiintymät, joka ovat poi-mutusten muodostamisissa solmukohdissa. Tällä hetkellä koko alueen peittää Kevitsa Miningin valtausvaraus, joten töihin siellä pääsee vasta varauksen raukeamisen jälkeen, ellei sitten varauksen tekijä valtaa aluetta ja jatka tutkimuksia.

Kirjallisuusviitteet

Lehtonen, M., Airo, M-L., Eilu, P., Hanski, E., Kortelainen, V., Lanne, E., Manninen, T.,

Rastas, P., Räsänen, J. ja Virransalo, P. 1998. Kittilän vihreäkivialueen geologia. Lapin vulkaniittiprojektin raportti. Summary: The stratigraphy, petrology and geochemistry of the Kittilä greenstone area, northern Finland. A Report of the Lapland Volcanite Project. Geologian tutkimuskeskus. Tutkimusraportti 140. 144 s.

Pulkkinen, E., Salmirinne, H. ja Mäntynen, V. 2008. Tutkimustyöselostus Sodankylän kunnassa valtausalueilla Lohi 3, kaiv.rek. nro 7782 / 1 tehdyistä kultamalmitutkimuksista vuosina 2001–2007.

Pulkkinen, Eelis, Salmirinne, Heikki 2006. Tutkimustyöselostus Sodankylän kunnassa valtausalueilla Lohi 1–3, kaiv.rek. nro:t 7319/1–3, tehdyistä kultamalmitutkimuksista vuosina 2001–2004. 13 s. + 14 liites. Geologian tutkimuskeskus, arkistoraportti, M06/3723/2006/1/10.

Niska, L. 2006. Maaperägeologisia kultatutkimuksia Ruoselässä Sodankylän kunnassa. Lisensiaattityö. Oulun yliopisto. Geotieteiden laitos. Geologian osasto. 89 s.

Pulkkinen, E. 1997. Tutkimustyöselostus Sodankylän kunnassa valtausalueilla Kaareselkä 2, kaiv.rek. nro 4445/ suoritetuista malmitutkimuksista Exploration report on the claim area Kaareselkä 2, Mine Reg. nr 4445/1 in the municipality of Sodankylä. GTK:n arkisto. Kairausraportit. Claim reports. M06/3714/97/1/10

Salminen, R (Ed). 1995. Alueellinen geokemiallinen kartoitus Suomessa vuosina 1982–1994.

Summary: Regional Geochemical mapping in Finland in 1982 -1994. Geologian tutkimuskeskus. Tutkimusraportti 130. 40 s.

Kultaristeily 20.–22.1.2012

Tukholmaan Viking Line'n M/s Mariellalla

PÄÄTEEMANA:

Miten käy kullan hinnan

Eiköhän pieni keskustelu kullan arvosta, arvon muutoksista ja tulevasta hintakehityksestä ole tyylikäs aihe 10-vuotisjuharisteilyllemme.

Aikataulu – ohjelma

PERJANTAI 20.1.2012

Päiväseminaariin osallistuvat - ilmoittautuminen Katajanokan terminaalin ravintolaan ryhmänjohtaja Heli Rapakolle alkaen **13:30** – laivalle sisään **14:00**

14:15 Seminaari alkaa (kansi 8)

14:15 Tervetuloa – Antti Peronius, seminaarin puheenjohtaja. ♦ Herkistelemme päivän teemaa: Jalometallihintojen vaeltelu kaivosviranomaisen näkökulmasta. ♦ Pelastavatko kultakaivokset Suomen talouden. ♦ Panelisteina: kaivosylitarkastajat: Urpo J. Salo, Heikki Vartiainen, Krister Söderholm, Pekka Suomela ja Terho Liikamaa.

15:50 Pidetään pieni tauko

16:00 Loputkin kullankaivajat päästetään laivaan

16:10 Musiikkiesitys – Esa Eloranta

16:20 Mihin kullan hinta suuntaa, mistä muutokset johtuvat: Carl Löffberg, tj Magnus Minerals

17:10 tauko, päiväkävijät poistuvat

17:30 Laiva lähtee satamasta

Varsinainen risteily alkaa musiikkiesityksellä – Esa Eloranta ja Heli Rapakko

17:40 LKL:n puheenjohtaja Jouko Korhonen

18:10 Kaivosviranomaisen puheenvuoro:

Terho Liikamaa, yli-insinööri, Tukes

18:40 tauko

19:00 Kullanhuhdontakuulumiset, katsaus kesän 2011 isomushippiihin ja suurimman hipun maljan sekä kiertopalkinnon luovuttaminen.

♦ LKL:n kultakuvakisan tulokset ja katsaus kuvatuksiin. ♦ Vuoden kullankaivajateon julkistaminen ja palkitseminen

20:00 Päivän ohjelma päättyy viimeinkin ja siirtyminen sapuskointiin

20:30 Buffet-illallinen vakioruokajuomineen, kansi 7. ♦ Illallisen jälkeen (n. klo 22) Pubissa (kansi 7) lauluntekijä-laulaja Esa Eloranta

LAUANTAI 21.1.2012

(suluissa Suomen aika)

07:00–09:30 (8–10:30) Aamiainen

09:30 (10:30) Saavumme Tukholmaan

11:00–14:30 (12–15:30) Lauantai päiväohjelmaa laivalla, Fun Club (kansi 8). ♦ Online-muotoiset Kultakisat laivan yökerhossa sekä edellisen päivän rasituksista toipumista – musiikkia (Esa Eloranta ja Heli Rapakko) kultakisojen yhteydessä.

Seminaaritulossa kokousteellaan:

12:00 (13:00) Edunvalvontatoimikunnan tilaisuus: Infoa ja evästysten keräämistä LKL:n hallitukselle ja edunvalvontatoimikunnalle.

12:30 (13:30) Ympäristölupavollisille (konekaivajat, imurimiehet tai sellaisiksi aikovat) kullankaivajille vesistöjen yhteistarkkailuun liittyvä infotilaisuus

13:00 (14:00) Kaivospiirien osakkaiden kokous – missä mennään?

15:00 (16:00) Seminaari alkaa auditoriossa

15:10 (16:10) Kullanhuhdonta-Online kilpailujen tulokset ja palkinnot

15:15 (16:15) Timo Lindborg, professori, Oulu Mining School: Mihin kullan hinta ja hinnanmuutokset perustuvat – onko jalometalliyrittäjän elämä jännittävää?

16:00 (17:00) Tauko

16:20 (17:20) Mika Telilä, kullankaivaja: Voiko kullankaivulla elää?

17:00 (18:00) Heino Alaniska, evp kaivosjohtaja: Kultakaivoksen tuoton optimointi kullan hintakehitysnäkömyksen avulla.

18:00 (19:00) Keskustelua, kommenttipuheenvuoroja, kehuja ja haukkuja, päätössanat, loppusählykset yms. muodollisuudet viimeistään klo 18:45 (19:45)

20:00 (21:00) Puffet-illallinen vakioruokajuomineen (kansi 7). Illallisen jälkeen (n. klo 22) Pubissa (kansi 7) lauluntekijä-laulaja Esa Eloranta

SUNNUNTAI 22.1.2012

08:00 – 10:00 Aamiainen

09:55 Saavumme Helsinkiin

**OHJELMAN MUUTOKSET
MAHDOLLISIA**

► Kysy mahdollisia peruutuspaikkoja: Heli Rapakko; heli.rapakko@gmail.com tai 040 593 5337.

Kullankaivajien pikkujouluja vietettiin 9.–11.12.2011 Oulussa

Rikkaiden tervaporvareiden ja vauraiden it-insinöörien Oulu oli oivallinen valinta Lapin Kullankaivajain Liiton virallisten pikkujoulujen 2011 pitopaikaksi. Onhan tuo syrjäinen rannikkokaupunki kultamiehille tuttu paikka, jossa he ovat jo 1870-luvulta lähtien **FJ. Björklundin** tavoin juoneet itsensä hengiltä.

Myös liiton pitkäaikainen puheenjohtaja **Heikki Kokko** ruukasi kultaisessa nuoruudessaan – ennen avioitumistaan **Ranta-Marin** kanssa – käydä siellä talvisin systemaattisesti sijoittamassa edellisen kaivukauden kultatilin hyvään ruokaan, seuraan ja juomiin.

Oivallinen ja perinnerikas paikka samaan tarkoitukseen siis vielä joulukuussa 2011.

Oulun seutu on 2000-luvulla Tampereen Hämeen ja Pohojam'maan ohella yksi kolmesta merkittävästä maakuntakeskittymästä uuden uljaan ajan kullankaivajien aluepopulaatioissa. Se, että paikan päältä löytyi aktiivista liiton jäsenistöä järjestämään pikkujouluviikonlopulle ohjelmaa, oli ratkaiseva apu järjestelyorganisaatiolle. Melekomoinen kiitos siitä **Haanpään Karille** ja **Kanniston Jannelle**!

Ja onhan kaivosvierailun Raahen Laivankaalle organisoinut liiton edunvalvontapäällikkö, mulkkujärvinen **Antti Peroniuksen** alkujaan oululaislähtöinen. Kiitos Oululle siis Antistakin.

Pikkujoululautasten ääreen kokoontuneiden määrä pomppasi pitkälti toiselle sadalle. Kaikki kullankaivajat, jotka ovat marhaneet kultamaiden ja siviili-etelän väliä, tie-

Ilkka Ärrälä

Mulkkujärvinen geologi Antti Peroni kertoo kullankaivajille, missä kolossa Laivankaan kulta on näihin päiviin saakka lymynnyt.

*Kullankaivajien
mieluisa tuttu,
entinen kaivosylitarkastaja Krister
Söderholm, esittelemässä uutta urakaansa, Laivan kultakaivosta liiton pikkujoulujen ekskursiiväelle.*

tävät että Oulusta puhuttaessa kauas ei ole pitkä matka kummastakaan suunnasta. Puolalaisia neniä ilmaan tuikin paikalle tuis-kun seasta sekä etelästä että pohjoisesta.

Samasta syystä puolalaislapsista muuten varttuu niin pitkäkä-tisiä aikuisia – kokeiksi kelvottomia, mutta synnynnäisiä mestarivaskaajia. Vanhemmat nostavat heitä käsistä ilmaan ja sanovat (pohjoiseen): ”Katso lapseni, tuolla on Lemmen-joki.” Ja (etelään): ”Katso lapseni, tuolla on Nokia.”

Laivan kultakaivos Raahessa

Uusien rikastus- ja kaivosinsinöörien räätä-löityä muuntokoulutusta järjestävä geologi Antti Peronius oli sopinut liiton pikkujou-luväelle kaivosvierailun Nordic Mines’in vasta-avatullee Laivan kultakaivokselle Raahen. Mukaan mahdutettiin 65 ensimmäi-senä ilmoittautunutta kullankaivajaa.

Laivakankaan kultaesiintymä löytyi aika-naan harrastajan lähettämän malminäytteen eli kansannäytelöydön pohjalta. Näytteen löysi amatööri-geologi **Pentti Järnäck**. Ollessaan vuonna 1979 hiihtoretkellä Raahen ulkopuolella, hänen koiransa lähti seuraamaan mäyränjalkia. Koiraa etsiessään Pent-

Ilkka Ärrälä

ti havaitsi jotain kimaltelevaa lumesta esiin pilkistävässä kivessä. Kulturalöydöstä on tämän vuoksi kutsuttu ”mäyränkullaksi”.

1980-luvun alussa rikkaaksi tiedetyn kultaesiintymän alueella harjoitteli pienkai-vostoimintaa myös pitkäaikainen ammatti-kullankaivaja **Kalervo ”Kassu” Ruohoniemi**. Liiton seminaarireisteillä tammikuus-sa 2005 Kassu kertoi kokemuksistaan tästä ”mäyränkullasta”, joka hänen kohdallaan muistutti kylläkin enemmän kissankultaa – vain muistot lämmitteä (kts. Prospäkkäri 1/ 2005).

Kaivoksella kullankaivajia vastassa oli mieluisa vanha tuttu, First Quantum Minerals’in maajohtajan paikalta Kevitsan moni-metallikaivokselta Sodankylästä Laivan kai-voksenjohtajaksi siirtynyt entinen kaivosyli-tarkastaja **Krister Söderholm**.

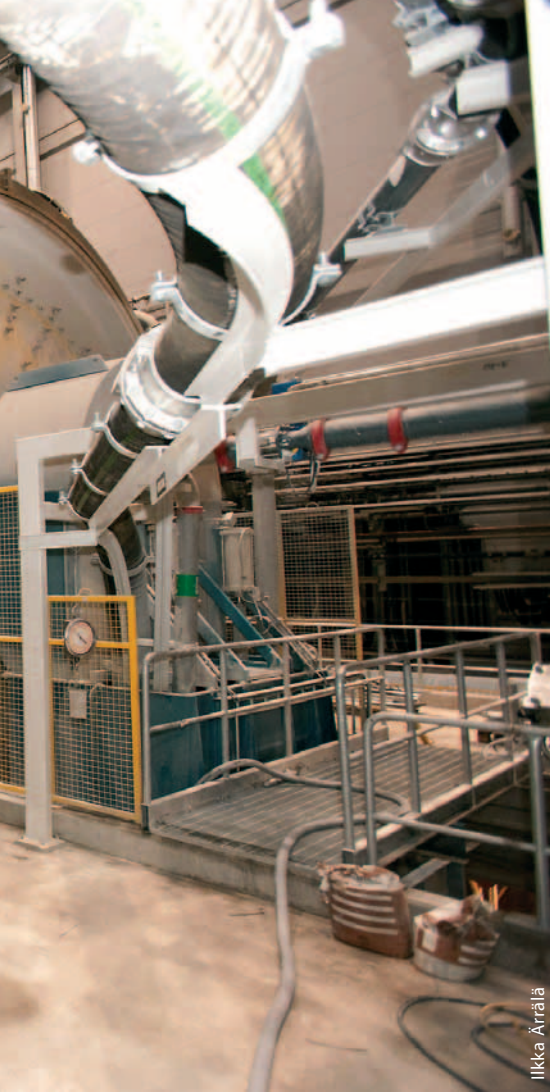
Turhaa kitinää ekskursioporukan puolel-ta syntyi siitä, että kaivosvierailu oli jälleen liian suosittu. Tiukkojen turvallisuusmäärä-ysten vuoksi ohjatulle tutustumiskäynnille rikastamon puolelle ei voinut osallistua kuin

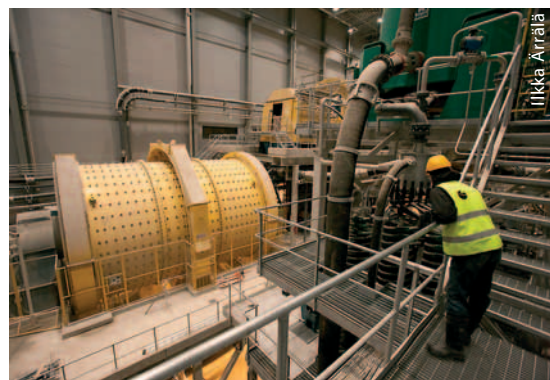
Ilkka Ärrälä

Ilkka Ärrälä

Ilkka Arrälä

Ilkka Arrälä

20 henkeä. Tämä ratkaistiin niin, että 20 ensimmäisenä ekskursiolle ilmoittautunutta valittiin listalta. Loput pääsivät kaivoksenjohtaja Söderholmin opastamalle kierrokselle louhoksen puolelle.

Ihan kaikki eivät olleet tyytyväisiä tehtyyn Salomon tuomioon, vaikka Krister järjesti vierailun lopuksi vielä toisellekin 20 hengen ryhmälle mahdollisuuden rikastamoon tutustumiseen.

Ensimmäiset kultaharkot valettiin 27.12.2011

Peronius piti bussimatkalla Oulusta Laivakankaalle asiantuntevan, mutta silti maallikollekin tuskitta nieltävän alustuksen Laivakankaan kultaesiintymästä.

Jotakin siitä jäi päähänkin, varsinkin kun kaivoksen johtaja Krister Söderholm ja rikastamovierailua isännöinyt kaivoksen päämetallurgi, prosessi-insinööri **Mikko Joensuu** tietoja vielä täydensivät.

Laivan kultakaivos muodostuu tällä hetkellä kolmesta eri esiintymästä, jotka kenties malmion jatkotutkimusten myötä kasvavat yhteen. Kulta esiintyy kvartsidioriitista muodostuneen kvartsijuoniverkoston yhteydessä. Malmia arvioidaan olevan yhteensä 13 miljoonaa tonnia, ja tuotantotavoitteena kaivoksella on 3 700 kiloa kultaa vuodessa. Ensimmäiset harkot kaivoksella valettiin heti joulunpyhien jälkeen 27.12.2011.

Tällä tuotantomäärällä Laivan kaivos sijoittuu Euroopan toiseksi suurimmaksi kultakaivokseksi heti Kittilän Suurikuusikon jälkeen.

Kullan rikastaminen on kullankaivajan silmin melko haastavan näköinen ja monivaiheinen prosessi. Lyhyesti kuvailtuna louhittu murska laitetaan suurissa autogeenimyllyissä jauhamaan itse itsensä. Rikastettu ja separoitu materiaali liuotetaan kahdessa

eri rikastuspiirissä suljetuissa tankeissa eri kemikaalein ja tartutetaan tämän jälkeen hiileen.

Kultahuoneessa hiili vielä pestään pari kertaa mm. suolahapolla ja uudemman liuotuskierroksen jälkeen saadaan elektrolyysipiiriin napana toimivaan teräsvillaan tarttumaan kulta ja hopea, jotka valetaan harkoksi.

Ei ihme, että pienkaivosyrittäjä Ruohoniemen tutulla dosentilla aikanaan konstit löppuivat kesken.

Uusi kaivoslaki suurin uhka kaivostoiminnan nousulle

Entinen kaivosylitarkastaja Krister Söderholm esitteli vielä kaivosvierailun lopuksi kullankaivajille katsauksen kaivosalan huolist, uhkista ja riskeistä.

Suurin uhka kovassa nosteessa olevan kaivostoiminnan uudelle nousulle on 1.7.2011 voimaan tullut uusi kaivoslaki. Tosin alan alasajosta johtuva koulutetun ammattiväen puutekin asettaa omat haasteensa alalle, mutta tämä varsinkin akateemisesti koulutettuja osajia koskeva ongelma on helpommin ratkaistavissa palkkakannustimin ja koulutusta uudelleen suuntaamalla.

Kaivoslain valmistelun yhteydessä lupahakemusten käsittelyaikojen venyminen kroonistui. Kun kaivoslaki alan toimijoiden esittämistä muutosehdotuksista huolimatta vahvistettiin työryhmän esittämässä muodossaan, nousivat korvausmaksut ja kuulemisten myötä käsittelyajat kohtuuttomasti yli alan kipukynnyksen.

Myös Metsähallitus maanhaltijana on muuttanut toimintatapojaan: nykyään sen itsensä myöntämä ja hinnoittelema tutkimuslupa maksaa 30 euroa hehtaarilta – kullankaivuluvan korvauksethan ovat nousseet vielä tätäkin enemmän. Hinnannosto on

ylittänyt jopa maanarvon. Pelkästään valtausmaksuina tulee alueen maan arvo kuuden vuoden aikana maksetuksi kokonaisuudessaan.

Entinen kaivosylitarkastaja Krister Söderholm ei ole unohtanut kullankaivajiakaan. Virkamiehenäkin noudattamallaan vuorimiehen suoruudella hän toi edelleen julki samat epäkohdat, joita kullankaivajien puolesta moitti uudessa kaivoslaissa sen valmistuttua.

Hän totesi ammattimaisen kullankaivun osalta perusteluiden ontuvan ja perustuvan historian vääristelyyn ja haittojen liioitteluun. Edelleen hän hämmästeli toiminnan mittakaavan pienenä verrattuna vedottujen suojelualueiden laajuuteen.

Kaikkinensa hän piti kullankaivajien kohtelua kaivoslain uudistuksen yhteydessä kohtuuttomana.

Liiton puheenjohtaja **Jouko Korhonen** lahjoitti Krister Söderholmille seuraavana päivänä pikkujouluissa julkaistavan ”Onnen hippuja” -teoksen.

Silminnähden tyytyväisenä teoksen sivuilta aistittaviin kultamaiden tunnelmiin ja näkymiin Krister muisteli lämmöllä päiväistä kattavaa perehdyttämistään Lemmenjoen kullankaivun todellisuuteen. Söderholmin ollessa vielä kaivosylitarkastajan virassa kierrättivät **Risto** ja **Mika Telilä** häntä ministeriön lupakäsittelijä **Juha Kaari-****maan** kanssa ympäri Lemmenjoen syksyisiä kultamaita.

Sielun ja ruumiin ravitsemiseksi

Lauantaina aamutuimaan kymmeneltä starttasi Kari Haanpään opastama ruumiin ja sielun ravitsemiseen tähdännyt väljä kaupunkikierrros, päättyen lauantaitunnelmaa kuhisevan kauppahallin kautta Oulun perinteisille rantamakasiineille.

Kierroksen kohokohdat olivat Kanniston Jannen KuruKorun uuteen liiketilaan tutustuminen ison kivipallon vieressä Rotuaarilla ja **Tuuren** ranta-aitta kauppatorin laidalla. Lapin kultaperinne on yllättävän paljon iholla Oulun kokoisessa kaupungissa: esimerkiksi Tuure, jonka kaikki tuntevat, oli vanhojen kultamiesten väarti ja kauppareisuillaan Ranta-Marissa monet kerrat saunonut, ja kaupungin suosituimman yökerhon vip-jonon portsari osoittautui erään Lemmenjoen ammattikullankaivajan ensimmäiseksi serkuksi. Mikä ei silti riittä naamavipin perustaksi.

KuruKorun valvontakameroiden alla Haanpään Kari esitteli porukalle viime kesän suurimman hippulöydön. **Pekka Turkan** kanssa lapiopelillä löydetty ja Haanpään lapsenlapsien mukaan ”Kaapoksi ja Kertuksi” ristitty 85,5-grammainen saattoi joitakin milligrammoja keventyä kiertäessään kuvattavana kädestä käteen.

Kai J. Rantanen

“Kaapo ja Kerttu” ja Kari Haanpää kullankaivajien ihailtavana Kanniston Jannen KuruKorussa.

Kai J. Rantanen

Uutta kaivupaikkaa valmisteleva Tero Kyllönen oli tullut poikkimain Kuhmosta.

Kai J. Rantanen

Kultaseppä ja kullankaivaja Janne Kannisto oli kutsunut kullankaivajat Ison kiven juureen Rotuaarille.

Kai J. Rantanen

Tuure tietää jokaisen karvan, ja kaikki tuntee Tuuren. Kari Haanpää ja Tuure tuiskussa Oulun ranta-aitoilla.

Samaan aikaan vaskattiin todennäköisesti kaivukauden 2011 viimeiset kullanhuuhtontakilpailut Ravintola Tarantellassa. Osallistujia oli parikymmentä ja kannustusjoukkoja saman verran.

Kilpailun voitti **Maunon Sepe**, toiseksi tuli **Nummellan Pena** ja kolmanneksi **Päivi Pohjola**.

Tunnelma ja järjestelyt kisoissa olivat taatua Tarantella-laatua.

Arvostava ja positiivinen kuva kullankaivajista

Varsinainen pikkujouluilta alkoi Törmä-Ärrälä Oy:n teoksen ”Onnen hippuja” julkistamistilaisuudella.

Vaikka lähtökohdat kirjan tekemiselle – pelko ammattimaisen kullankaivun katoamisesta Lemmenjoelta – ovatkin niin synkät, oli kullankaivajien illan Holiday Inn Oulussa aloittanut ”Onnen hippuja” -teoksen julkistamistilaisuus varsin lämminhenkinen.

Viime vuosina, kun kullankaivu on ollut kovasti mediassa agendalla, on kaivajille muodostunut kyyninen, mutta valitettavan realistinen suhtautuminen toimittajien haluun nostaa pieni marginaalilyhteisö huomion kohteeksi. Yleensä sinänsä neutraalitkin tarinat ovat olleet alalle ja kaivajille negatiivisia journalistisen periaatteen ”täytyy kuunnella myös toista osapuolta” tuloksena.

Toimittaja **Seppo Kummalan** ja kuvaa ja **Ilkka Ärrälän** ”Onnen hippuja” on kaivajien suureksi iloksi ja yllätykseksi tästä poikkeus. Se kuvaa arvostavasti ja ymmärtäen Lemmenjoen kaivajayhteisön arkea ja työtä. Ärrälä ja Kummala ovat todella päässeet ineen kullankaivajan elämän vuotuiskiertoon. Kirjan julkistamistilaisuudessa tekijät kiittelivätkin kaivajia siitä, että nämä ottivat heidät vieraisiksi koteihinsa ja kertoivat avoimesti tarinansa.

Artisti Heli Rapakko ja kaivukumppani Kari Koivisto sound-cheekkaamassa.

Teoksessa välittyy vahvasti kaivajien oma ääni, vaikka kokonaisuus onkin suunniteltu niin, että jokainen tarina toimii yksin, mutta vie samalla koko kullankaivun tarinaa eteenpäin ja valottaa sitä eri puolilta. Teoksen ehkä suurin ja kantavin arvo onkin siinä, että aikalaiskuvaa Lapin kullankaivajista ei ole näin laajasti taltioitu sitten toimittaja **Viljo Mäkipuron** Lemmenjoen kultaryntäyksestä kertovien teoksien. Toki kestoklassikoita ovat myös virallisen kulta-historioitsijan **Seppo J. Partasen** Ivalojoen ja Lemmenjoen elinkautisten väärtiyydestä väriä saavat ja virallisiin dokumentteihin ja arkistolähteisiin vahvasti pohjautuvat kulta-historiateokset, sekä radio- ja lehtimedian monet päivitykset.

Mäkipuron ja Partasen teoksien sanotaan olleen aikanaan synnyttämässä uutta kultaryntäystä Lemmenjoelle. On helppo ennustaa, että ”Onnen hippuja” tulee saamaan samanlaisen klassikkoaseman tuleviksi vuosikymmeniksi, ja aiheuttamaan jälleen uuden kultaryntäyksen jo moneen kertaan hiljenneiksi ennustetuille kultapuroille.

Birgitta Eloranta ja lentokapteeni Kaarlo Rajala tulivat Oulun seudulta tervehtimään Miessinmaan tuttuja.

Aki Karvonen oli taivaltanut Inarista läpi tuulen ja tuiskun, osallistuakseen liiton pikkujouluihin.

Kuten kirjallisuudentutkija **Eija Komu** Somero-lehdessä teoksesta toteaa: Seppo Kummala, Ilkka Ärrälä ja **Anu Törmä** ovat tehneet kulttuuriteon esitellessään katoavan ammattikunnan perinteitä ja nykyhetkeä.

Toivottavasti kirja avaa monet silmät näkemään, että Lemmenjoen kullankaivajayhteisön elävä ammattiperinne on aivan liian arvokas uhrattavaksi kateuden ja virkamies-ten yksisilmäisyyden alttarille. Silti täytyy asianosaisenaakin ihmetellä, kuinka positii-visen ja hymyilevän kuvan kaivajista tekijät ovat tilanteesta huolimatta osanneet näyt-tää.

Takaisin Inariin?

Itse pikkujoululounas oli runsas ja maitta-va, ja haarukoita ja veitsiä kilisteli pitkästi toistasataa kullankaivajaa.

Illan pääätteeksi **Heli Rapakko** vielä emännöi tanssi- ja laulutaitoisille suunnat-tua karaoke-iltaa, vanhojen ja viisaiden ve-täydyttyä keräämään voimia seuraavan päi-vän paluumarssia varten.

Ei voida vanhoa, etteikö Inariin palattai-si ennen kuin aatemaailman muutos mah-dollistaa kaivosekskursion kunnan alueella kullankaivajien pikkujoulujen yhteydessä, mutta valittu konsepti on osoittautunut onnistuneeksi. Osallistujamäärät ovat mo-ninkertaistuneet ja palaute on ollut pääosin myönteistä.

Pieniä tarjoiluteknisiä kömmähdyksiä oli osunut alan ammattilaisten silmiin, ja van-hat ”liiton hirvi” -pohjaiset harvalukuisen, mutta tiiviin ydinporukan pikkujoulu 1970-luvulta muistavat, toivoivat itse pik-kujouluiltaan lisää kullankaivaja-henkeä nostattavaa ohjelmaa.

Siinäpä haastetta sinne maakuntiin: vah-vat alueelliset kullankaivajakeskittymät eri periferioissa voisivat ideoida ja kehittää alu-een kaivannaisteollisuuteen nojautuvan ko-konaispaketin tietoa, viihdettä ja hyvää ruo-kaa.

Paketeista onnistunein siunattaisiin kul-loinkin liiton viralliseksi pikkujouluksi, jota alueen kullankaivajat isännöisivät.

Mullis'

Kultahaminan Koskenkorva-pullot

Vuonna 1990 Suomen ainoan lasipulloja valmistavan Karhulan lasitehtaan muottikone n:o 21 puhaltaa 1000-asteisesta lasimassasta jälleen uuden kappaleen yli miljardi kertaa korkattuja puolen litran Koskenkorva-pulloja. Täysin samanlainen puolik-

kaan kossuleka tulee ruotsalaisen PLM-yhtymän Limmaredin tehtaan muottikoneesta n:o 12 vuonna 1992. Pullot täyterään Koskenkorvan tehtaan 96-prosenttisesta tisleestä 38-prosenttiseksi laimennetulla Koskenkorva-viinalla Oy Alko Ab:n tehtaalla Rajamäellä 15.7.1993. Ne päättyvät pienen

Carillo-pullon kanssa seinän viereen kalkan-
kaivajien lukolliseen varastoon Lemmenjo-
en Kultahaminassa. Ja unohtuvat sinne.

Vuoden 1840 tienoilla haaksirikkoutuu
Ahvenanmaan eteläpuolella rahtialus ja pai-
nuu 55 metrin syvyyteen Itämeren hyiseen
hautaun. Alus on kaljaasi tai kuunari, jonka
nimeä, kansallisuutta, lähtösatamaa tai pää-
määrää ei toistaiseksi ole saatu selville. Sen
lastina oli huomattava määrä shamppanjaa
ja olutta.

Heinäkuu 2010 toi maailman tietoisuu-
teen nämä huikeat löydöt.

Shamppanjalastin löysi ahvenanmaalai-
nen sukeltaja **Christian Ekström** 6.7.2010
Föglön edustalta aiemmin tuntemattomas-
ta laivanhyllystä. Koskenkorva- ja Carillo-ir-
topullot löytyivät Kultahaminan varaston
raivaustalkoissa 25.7.2010 kaiken varastoon
vuosikymmenien aikana kertyneen hylky-
tavarat takaa rivissä seinän vierestä.

Löytyneistä 168 pullosta nostettiin 145.
Asiantuntijat ovat tunnistaneeet shamppan-
jat. Niistä useimmat, 95 pulloa, on valmis-
tanut jo 1800-luvulla toimintansa lopetta-
nut Juglarin shamppanjalato, jonka mailla
Jaquesson nykyisin valmistaa shamppanjaa.
Veuve Cliquot'n pulloja on 46. Lastissa oli
myös neljä Heidsieckin shamppanjalatoa.
Vastaavanlaisia pulloja ei ole markkinoilla.

Alkoholijuomatalo Altian laadunvarmis-
tuspäällikkö **Juha Kahima** tunnisti Kulta-
haminan kossupullot etikettimerkinnöistä
päivänumerolla 197 heinäkuun 15. vuon-
na 1993 pulloetuiksi. Pulloissa on **Tapio
Wirkkalan** suunnittelema ohralyhdettä
mukaileva viivagrafiikka-etiketti eli nk. Häs-
säkkä-etiketti, joka otettiin käyttöön vuon-
na 1962.

Juhlavuoden kunniaksi vuonna 1993
Hässäkkä-etiketti vaihdettiin väliaikaisesti
takaisin vanhaan **Lasse Linnanmäen** lato-
etikettiin. Yhdentoista ladon etiketti sai niin

suuren suosion, että Wirkkalan Hässäkkä-
etikettiin ei enää palattukaan takaisin.

Kultahaminan kossuja vastaavia pulloja
ei ole enää markkinoilla.

Ruotsalainen shamppanjalato **Richard
Juhlin** arveli nautinnollisina ja intensiivisi-
nä säilyneiden shamppanjalatojen juoma-
kelpoisuudesta olevan kiittäminen Itämeren
uniikkeja olosuhteita; vähähappista ja viile-
ää syvänmeren pohjaa.

Se, miten kaksi pulloa Koskenkorvaa ja
pullo Carilloa on säilynyt liki 20 vuotta ja-
noisten kalkan-kaivajien varastossa Kultaha-
minassa, on paljon suurempi mysteeri. Voi-
si kuvitella yhden jos toisenkin ankan ja-
non piinaaman erämaiden känsäkurouan
kolistelleen kaikki varaston laatikot läpi vuo-
rovenettä tuskaisena odotellessaan. Siellä ne
ovat viileinä alle metrin päässä rauhattomi-
na tepisseiden saappaankärkien edessä myk-
kinä seisseet.

Hyllystä löytyi täysien pullojen lisäksi
useita tyhjiä pulloja – liekö tällä seikalla ol-
lut osuutta haaksirikkoon. Myös Kultaha-
minan löydöstä Carillo-pullon kohtaloksi
koitui muutama loppasuu, jotka imuroivat
legendaarisen katkeron karvaisiin naamoi-
hinsa.

Löytynyt shamppanja on Ahvenanmaan
maakuntahallinnon omaisuutta. Viisi pul-
loista on säästetty Ahvenanmaan maakun-
tamuseon kokoelmiin, ja kaksi pulloa myy-
tiin maailmanlaajuisista huomiota saaneesta
huutokaupasta. Pullojen hinnaksi muodos-
tui 30 000 ja 24 000 euroa.

Kultahaminan kossut ovat Lapin Kalkan-
kaivajain Liiton omaisuutta. Ne on talletet-
tu luonnonkatastrofien, sotien, taidevarkai-
den tai jopa mahdollisen maailmanlaajuisen
tuho varalta liiton toimiston paloahidas-
tamaan arkistokaappiin.

Huutokauppaa niiden osalta ei ole suun-
niteltu.

Mullis'

Kulta kiinnostaa, mutta etelässä ei oikein kauppa käy ...

LKL Kädentaitomessuilla 11.–13.11.2011

Liitto osallistui yhdessä Suomen Jalokiviharrastajain Yhdistyksen kanssa Kädentaitomessuille Helsingissä. Kullankaivu kiinnosti kovasti ja moni olisikin ollut innostunut lähtemään liiton valtaukselle kokeilemaan. Kukaan ei tosin liittynyt saman tien, mutta liittymislomakkeita lähti ihmisten mukaan ihan kiitettävästi.

Osastolla pyöri nonstopina esittely LKL:sta, jota yksi jos toinenkin pysähtyi tuijottelemaan.

Myynissä oli liiton tuotteita: puukot, kirjat, kortit, merkit ja Prospäkkäreitä. Lehdet myivät parhaiten (halvin tuote 2,50). Saattaa olla, että vilkkaimpana aikana häipyi joku maksamattakin, kun ei ehtinyt kaikkea vahdata, etenkin kun naapurissa Kivi-lehdet olivat ilmaisia.

Pohjoisen aarteita

Esillä oli myös näköiskopioita isomushipusta ja aitoa kultaa; hienoa ja vähän karkeampaaakin. Näyttillä oli myös granaatteja ja korundeja, raakana ja hiottuina. Mukana oli valmiita koruja, joissa pelkkiä hippuja tai hippuja liitettyä jalo/korukiviin.

Vaikka kauppa ei käynytäkään, on hienoa että saamme näitä koruja esille osastollemme. Se avartaa huomattavasti ihmisten näkemystä siitä, mitä kaikkea Suomesta löytyy. Monille oli yllätys, että Suomestakin voi löytyä jalokiviluokan kiviä.

Oli ilo esitellä pohjoisen granaatteja, korundeja ja ametisteja sekä Luumäen beryllejä.

Korukauppa kävi tosi nihkeästi, mutta kiinnostus kultaa ja kullankaivua kohtaan

Lapi Kullankaivajain Liiton rinnakkaisosasto Suomen Jalokiviharrastajain Yhdistyksen osaston jatkeena. Kullasta ja sen kaivusta vuorollaan kertomassa Pirjo Lainesalo (vas.)

oli valtavaa. **Pekka** puhui äänensä käheäksi jo ekana päivänä ja allekirjoittanut lauantaina, kun porukkaa oli ihan sikana.

Kansainvälistä meininkiä

Jouduin myös yllättäen esittelemään osastoa englanniksi, jopa kahdesti. Huomasin olevani siihen jossain määrin valmistautumaton: mikä on LKL:n nimi englanniksi (the association of gold miners in Lapland?), näköishippu (copy, replica?), jne.

So what, tulimme kuitenkin ymmärrettyksi. Siinä tilanteessa ei englanninkielen yliopistotason approbaturista ollut mitään iloa, vaikka joskus olen luullut puhuneeni ihan sujuvaa englantia.

Hauska episodi oli venäläisnainen, joka oli kiinnostunut hippukoruista. Pekka puhui englantia ja nainen venäjää. Ainoa, mitä

ymmärsimme hänen puheestaan, oli luuppi. Sehän löytyi ja korvakorut luupilla tutkittuaan kaupat syntyivät. Jos käsimerkeistä oikein ymmärsin, hän olisi myös ollut kiinnostunut myös rannekorusta, sormuksesta, ym.

Tsekkasin liiton sivuilta, että oikea muoto on Gold Prospectors Association of Finnish Lapland. No, ehkä tuo oma versionni oli kuitenkin ymmärrettävämpi, varsinkin niille jotka eivät puhu englantia äidinkielenään. Prospector-sana tuntui olevan outo. Jotkut ihmettelivät Prospäkkäri-lehden nimeäkin ja sitä joutui selittelemään.

Zetorilaisten altailla ruuhkaa

Zetorin Kullanhuuhtojat olivat jälleen keran järjestäneet paikalle vaskausmahdollisuuden ja huuhtoja riittikin aamusta iltaan.

Pekka Itkonen osastovastaavana raakakulta- ja jalokivivitriinin ääressä. Vitriinissä näytillä myös GTK:n liitolle lahjoittamat isojen hippujen kopiot.

Pääjehuina häärivät **Arhon Raija** ja **Nummelan Pena**, mukana myös **Sari, Anita, Birgit, Väiski, Kielo** ja **Kari**.

Perjantaina Raijalla ja Penalla oli kiirettä heti aamusta iltapäivään, kun koululaisia riitti ja innokkaimmat hakivat kaverinsakin mukaan. Joidenkin koululaisten bussi lähti kahdelta ja kiire oli. Lapset opastivat Penaa ja Raijaa: pistä ihan vähän (soraa), bussi lähtee kymmenen minuutin päästä.

Penan laskelmien mukaan vaskaajia oli kaiken kaikkiaan liki 140 henkeä.

Lauantai-iltapäivän aikana (klo 14–18) vaskaajia oli jopa 39. Väiskillä ja Birgitillä oli todella hektinen iltapäivä.

Sunnuntaina eräs innokas poika tuli vielä ennen viittä, hieman ennen sulkemisai-kaa. Hän kysyi voisiko vielä vaskata uudelleen, kun se oli niin kivaa. No poikahan pääsi vielä vaskaamaan. Samainen kaveri innostui aiemmin granaateista siinä määrin, että nähtyään hiotun granaatin sanoi äidilleen: ”Osta, osta, on meillä varaa siihen, on meillä varaa!” Valitettavasti äiti pysyi lujana ja kaupat jäi tekemättä.

Loppu hyvin, kaikki hyvin

Messujen päätyttyä ajattelimme viedä kaikki helpoimmat ja arvokkaimmat kamat pois heti sunnuntai-iltana, vitriinit ym. saisivat jäädä maanantaille. Kun lähdimme liikkeelle, kuului auton alakerrasta klonk-klonk aina kun Pekka vaihtoi. Ihmettelimme ääntä, mutta päätimme silti yrittää kotiin, vaikka ongelma tuntuikin olevan vakava. Kamoja ei voinut jättää messukeskukseen tai autoon, emmekä olisi saaneet niitä millään muulla kuin taksilla himaan.

Olin niin hermostunut etten edes pystynyt kunnolla hengittämään, kun pelkäsin, että jäädään tien päälle. Kaiken lisäksi jotain kilahti eli irtosi kotimatalla. Sitä etsittiin pientareilta, mutta mitään ei löytynyt. Kotiin onneksi päästiin, vaikka koko ajan tuntui, että auto hajoaa alla.

Onneksi on hyviä kavereita merkkihuollossa ja auto saatiin kuntoon, ja loput kamatkin erinäisten vaiheiden jälkeen kotiin maanantaina hyvissä ajoin ennen määräaika-

Olipahan kaikesta huolimatta hauska, mutta myös rasittava viikonloppu!

Piipa

Kuvat: Pekka Itkonen,
Pirjo Lainesalo

MESSUILLA MUKANA:

Pekka Itkonen
Pirjo Lainesalo
Zetorin Kullanhuuhtojat

KORUT:
Lemmenhippu Terhi Telilä
Kultaseppä Aarne Alhonen
Itkonen & Salonen Ay

”Löisiköhän leiville nykyään
Kullanhuuhtojan ammatti Suomessa?”

Kirje Tasavallan Presidentti Urho Kekkoselle 12.4.1979

Inarin kunnan vs. arkistosihteeri **Teija Ajanki** lähetti kuntaan 8.7.2009 saapuneeksi leimatun yhteydenoton Lapin Kallankaivajain Liiton toimistolle toivottaen samalla hyvää kesää.

Allekirjoittamattomassa kirjeessä oli enakkoluulottomia ideoita systeemien kehittämiseksi.

”Arvoisat Kallankaivajat.

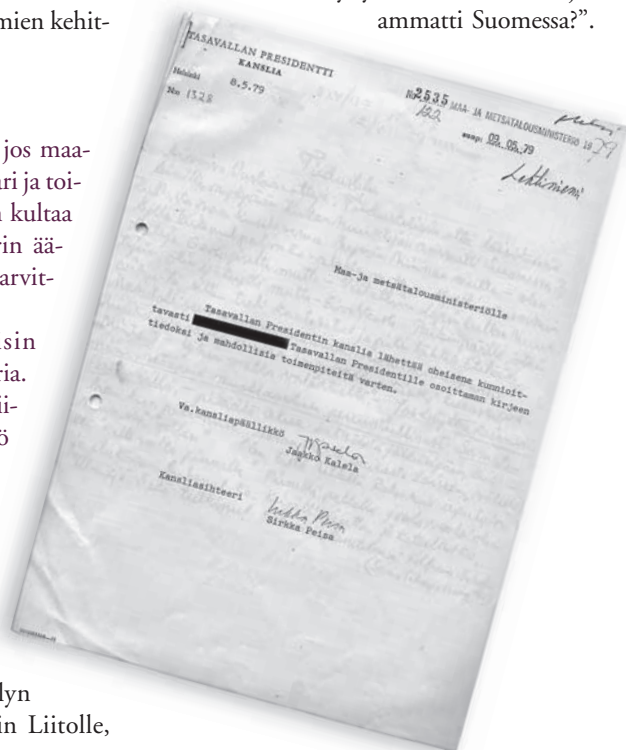
Kaivuuseen toinen systeemi, jos maavirran toiselle puolen geigermittari ja toiselle atomijätettä. Kun virras’ on kultaa tai malmia, pitäisi geigermittarin ääneen tulla muunnoksia, eli ei tarvittaisi vettä?

Jos ne maajätekasat takaisin monttuun, niin sen alle salpietaria. Miten se käyttäytyy painees’ jos siinä kuparijohtoja, eli syntyykö näin sähköä?

Hyttysille värinävyö eli värinä värisemään joka karkottaisi hyttysset. Siihen superakku ja värinänopeus lähelle valonnopeutta!”

Inarin kunnan saatekirjelmässä arveltiin asian käsittelyn kuuluvan Lapin Kallankaivajain Liitolle, pikemmin kuin Inarin kunnalle.

Eljäkymmentä vuotta aiemmin, keväällä 1979 saapui Tasavallan Presidentin kansliaan turkulaisen rakennus-aputyömiehen tiedustelukirje, jossa hän tiedusteli arvoisalta Herra Tasavallan Presidentiltä, että ”löisiköhän leiville nykyään Kullanhuuhtojan ammatti Suomessa?”.

Kirjeessään lähettäjä toteaa Presidentti Kekkoselle kullasta saatavan kuulemma hyvän hinnan. Hän kertoo kyselleensä aiemmin tietoja ko. alasta Geologiselta (tutkimuskeskukselta). Nämä olivat kehottaneet ottamaan yhteyttä Lapin kullan huuhtojiin – joilta kysyjä ei myöskään ollut vastausta saanut.

Paikan päälle matkustettuaan hän kertoi joitakin vihjeitä saaneensa, mutta kaatosteet olivat pakottaneet palaamaan etelään. Niinpä hän nyt kääntyiikin Tasavallan Presidentti Urho Kekkosen puoleen tiedustellen kullanhuhdonnan teknisiä ja taloudellisia realiteetteja. Sellaisia kuten mahdollista grammamäärää ja vuosiansioita, alueen vuokraamista vaiko lunastamista, kaivurin tahi vesitykin muokkaaman maaperän entisöintivelvoitetta ja lyhintä matkaa maantiele.

Presidentti Kekkonen oli elokuussa 1977 vierailut Kullanhuhdonnan MM-kisoissa Tankavaarassa. Vierailunsa aikana hän oli mm. toiminut Kultamuseon lisärakennuksen peruskiven päämuurarina ja vaskannut menestyksekkäästi kultaa **Viktor Koivulan** opastuksella Ivalojoen Kulturalassa.

Kekkosen lanseeraaminen kultajätkäksi oli onnistunut lehdistöltä ilmeisen hyvin.

Tasavallan Presidentin kanslia lähetti tiedustelukirjeen toimenpiteitä varten edelleen Maa- ja metsätalousministeriölle 9.5.1979. Ministeriössä kirje ei pitkään pyörinyt, vaan esittelijä Tapio Lehtiniemi lähetti sen jo 10.5. Lapin Kullankaivajain Liitolle, pyytäen lausuntoa 31.5.1979 mennessä.

Siitä mitä LKL vastasi, ei ole tietoa. Lausuntopyynnön päällä on edelleen merkintä: ”Tähän ei ole vastattu!”

uurin odotuksin keväällä 1979 kultajätkä Kekkosta kyselykirjeellään lähestynyt, omien sanojensa mukaan ”pienellä palkalla kaltevalla pinnal-

la” ollut turkulainen rakennus-aputyömie ei ainakaan nykyään ole Lapin Kullankaivajain Liiton jäsen.

On vaikea tietää, pääsikö alan kirjallisuutta ja filmejä tutkinut innokas aloittelija käytännössä testaamaan etukäteen ”Folfram-soralla” tutkimiaan Erilaisia Menetelmiä oikealla kultasoralla.

Mutta muuten yllättävän harvat asiat ovat yli kolmessakymmenessä vuodessa kirjeen kirjoitusajoista muuttuneet: kullasta saa kuulemma hyvän hinnan ja matkat valta-teille ovat pysyneet ennallaan. Paikka huuhdonta varten tavallaan vuokrataan – kymmenen vuotta sitten saattoi lunastaakin – ja maaperän muokausjäljet entisöidään jälkeenpäin.

Innokkaan aloittelijan kannattaa edelleen etukäteen lukea alan kirjallisuutta ja katsella filmejä. Monet kaivajista ovat nykyäänkin pienellä palkalla kaltevalla pinnalla, mutta tänä päivänä pääsee liiton valtauksilla kokeilemaan ”Folfram-sora”-menetelmiä huokeammalla kuin oman valtauksen hankkimalla.

Presidentille ei ehkä asiasta kannata kirjoittaa.

Tosin presidenttikin kirjoitetaan nykyään Virallisen lehden ”Hyvää virkakieltä” -pals-tan mukaan pääsääntöisesti pienellä kirjaimella, eikä istuva sellainen ole tainnut koskaan kultamailla käydäkään – jos Angelia ja Inarijoki-vartta sitten ei kultamaihin kuuluvaksi lueta.

MSP

IN MEMORIAM

Mauri Mäkinen

Ei malttanut Mauri odotella vuoroaan, kuten kullankaivajilla on Pyyryrien palstallakin tapana ollut. Hän siirtyi jo 56-vuotiaana viimeiselle valtaukselle. Eipä silti, kyllä Mauri ehti elää ja tehdä lyhyessä ajassa enemmän, mitä moni meistä koko elämänsä aikana uskaltaa.

Kutsu kultamaille tuli sukuvikana, sillä Mauri saapui Unto-isän perässä Lemmenjoen Pihlajakurulle. Töitä tehtiin 1990-luvun alkuvuosiin asti lapiolla, sen jälkeen konevoimin. Sama täysillä tekemisen meininki säilyi. Kun tehtiin, tehtiin aidosti. Ja sitä Lapin kultamaiden ehkä haastavin paikka Jäkälä-äytsissä Pihlajakurun suussa vaatikin: näkemystä ja uskallusta tehdä isosti ja tosissaan.

Kultamailla sanotaan, että paikka valitsee kaivajan, eikä toisinpäin. Niin Pihlajakurussakin. Kultaa löytyi aika ajoin reilusti, mutta ei siitä suuremmin huudeltu. Melkein 80-grammaisen hipunkin löytyminen otettiin puheeksi vasta muutama vuosi tapahtuman jälkeen. Osaltaan panostus näkyi siinäkin, että Mauri oli valmis käyttämään voimavarojaan myös yhteisten asioiden eteen. Hän toimi useita vuosia Lapin Kullankaivajain Liiton hallituksessa. Vielä hallitusvastuun jälkeenkin Mauri otti hanakasti ja voimakkaasti kantaa nimenomaan ammattimaisen kullankaivun jatkuvuuden puolesta.

Vanhojen kultamiesten perinteen mukaisesti elämästä osattiin myös nauttia – kun juhlittiin, juhlittiin kunnolla. Monesti vierestä seuraajaa hirvitti, liekö johtunut perimmältään kateudesta. Mauri osasi ja uskalsi. Jos elämä oli ajoittain kovaa, siihen vastattiin samalla mitalla. Ja sitten – kuten niin monella muullakin – juuri kun elämä alkaa seestyä ja kaikki on järjestyksessä, tulee lähdön hetki. Mauri varmasti tiesi lähtevänsä viimeistä kertaa, kun häntä Pihlajakurun kämpältä kannettiin.

Kultamaiden ikiaikainen kiertokulku pyörittää kohtaloita kuruissaan: miehet vaihtuvat, mutta kullankaivu jatkuu. Ilman Mauria Lemmenjoen kultamaat ovat kuitenkin paljon värittömämmät ja vaisummat. Pihlajakurun disco on hiljennyt.

*Lapin Kullankaivajain Liitto ry
Jouko Korhonen, puheenjohtaja
Kai J. Rantanen, toiminnanjohtaja*

(Muistokirjoitus on vähäisin muutoksin julkaistu aiemmin Onnen hippuja -teoksessa)

Jouni Pibblaja luutii risut ja männynkävyt Kultahaminan katolta.

Polkupyörävaras

Mikko Kempainen on työtäpelkäämätön ja riski. Semmoinen vanhanliiton mies.

Niitähän ei enää nykyään kaikki kultamiehetkään ole. Ennen oli ehkä toisin.

Olette varmasti nähneet Kemppais-Mikon Lemmenjoella matkalla liiton valtauksille. Kanootilla ensin jokea ylös – pari mutkaa pitää meloskella, että saa kaikki kampeet puolijoukkueteltaa myöten Kultahaminaan. Ja siitä sitten ryskien Hengenahistuksenmäki ylös. Koko kultaleiri maitokäryihin pakattuna.

Parin viikon, kuukauden tai kesän kulluttua tavarat taas maitokärryillä Kultahaminaan ja kanootilla autolle.

Rantareissuja varten Mikko oli tuonut polkupyörä. Hyvän ja lujan, Made in Finland. Renkaat ovat nostalgia-malliset valkosivurenkaat. Ei niinkään vanhan ajan fiilik-

sen vuoksi kuin siksi, että Mikko oli saanut kirjoitettua nimensä ja yhteystietonsa eturenkaaseen. Siitä pyörä oli tunnistettavissa hyötyajoneuvoksi eikä hylkykampeeksi.

Heinäkuun alussa toissa kesänä tuuli suhisi korvissa, kun Mikko Kempainen laskeuteli pyörällään Hengenahistuksen mäkeä alas. Pyörä pysyi kansallispuiston sääntöjen mukaisesti olemassa olevalla merkityllä kesäretkeilyreitillä, mutta Mikko sukelsi tangentin yli Lemmenjokivarren ikihongikkoon, kun polkupyörästä petti etuakseli. Mikko kenties tahtomattaan vahingoitti vanhoja honkia kasvavan rinteen aluskasvillisuutta, lentäessään kivien, kantojen ja pari kertaa niskan kautta yli ja ympäri. Näkyi Ajomiehen tähdistö ja Lemmenjoen kuu. Korvissa ei suhissut tuuli, vaan joku muu.

Kultahaminaan nilkuttaessa harmitti rikkinen mennyt pyörä. Vanhalla isälläkin oli vähän terveydellisiä ongelmia, joten Mikko

päätti lähteä eturenkaan kanssa käymään kotiseudulla.

Kotona Mikkoa odotti tapansa mukaan myöhässä tullut Prospäkkäri, jossa liiton hallitus uhoi järjestävänsä heinäkuun lopulla Kultahaminan varaston raivaustalkoot. Kaikki merkitsemätön ja todistettavasti tunnistamaton tavara ja kampe hävitetään.

Mikko pelkäsi pahinta – takakontissa eturengas nimineen, yhteystietoineen ja uusi-ne etuakseleineen.

Kultahaminan raivaustalkoot olivat liiton toiminnalle ominaiseen tapaan tehokkaita ja onnistuneita. Suurin osa tavaroista oli jo rai-

vattu ja hävitetty ennen kuin kaikki talkoolaiset ennättivät edes paikalle. Mönkijätieillä tekivät tärkeää työtä **Leinon Tauno** ja **Karikurun Kari**. Näistä ainakin Kari on ollut lanapartiossa ennenkin.

Parhaiten ajoituksensa osuttaneille ei ollut muuta raivattavaa kuin **Jomppasen Leenan** tuomat makkarat kodan tulipaikalta.

Jatkossa pyritään pitämään tarkemmin huoli, että varaston nurkkiin ei pääse kertymään epämääräisiä nyssäköitä ja laatikoita. Osa raivatuista tavaroista oli ollut tallessa varastossa 70-luvulta lähtien, ja omistajat arvatenkin jo nostaneet kytkintä näistä maisemista. Tätä todistaa varastossa liki 20 vuotta seisseet täydet viinapullotkin.

Talkoiden lopuksi suuri määrä epämääräistä romua, roinaa ja tauhkaa risteili **Jomppasen Ollin** veneessä alas Lemmenjokea kunnallisen jätehuoltoyhtymän siirtokuor-
mausasemalle toimitettavaksi.

Muun muassa eräs eturenkaaton polkupyörä.

Nyt olisi Lemmenjoella myynnissä johonkin polkupyörään hieno valkosivurengas. Ihan iskemättömällä etuakselilla. Kysykää Kempin Mikolta.

Pöly on laskeutunut. Lanapartio Kultahaminassa, Tauno Leino (vas.) ja Kari Koivisto.

Jari Antila, Jouni Pihlajan Mosku, puheenjohtaja Jouko Korhonen, Ami Telilä ja Amin vankkojen harteiden takana piilotteleva Pekka Postila siirtymässä vaiheeseen B.

Jäsenaloitteita kullankaivajien hautamuistomerkkien osalta

Liiton hallitukselle tuli jäsenaloitteena vuosituhanen vaihteessa pohdittavaksi tuhkauurna-alueen perustaminen Pyrkyreitten palstan yhteyteen. Sen myötä yleensä kaukana napapiirin eteläpuolella elävät omaiset saisivat pidettyä kullankaivaja-läheisensä muistotilaisuuden kotiseudullaan, eikä Inariin kullankaivaja-väärtien luo muistolehtoon toimitetusta tuhkauurnasta muodostuisi heille erillistä rasitetta hautapaikan kunnossapidon myötä.

Liiton hallitus päätti kokouksessaan 18.7.2003 avata jäsenaloitteen pohjalta neuvotteluyhteyden Inarin kirkkoherranvirastoon Pyrkyrin palstan jatkeeksi perustetta-

van kullankaivajien tuhkauurnien muistolehdon perustamiseksi.

4.12.2011 lähetettiin Inarin kirkkovaltuustolle esitys ko. muistolehdon perustamiseksi Inarin kirkkomaalle. Kirkkovaltuusto käsitteli asiaa vuoden viimeisessä kokouksessaan, ja tihkuneiden tietojen mukaan päätös on ollut hankkeelle myönteinen.

Myös eräs arvovaltainen ja aikaansaapa Lapin kullankaivun ystävyys-, yhteistyö- ja avunantoyhdistys on pitänyt ajatusta kannatettavana ja ilmaissut halukkuutensa kantaa kortensa kekoon.

Liiton puolelta asia valmistellaan vielä vuosikokouksen lopullisesti hyväksyttäväksi.

Kai J. Rantanen

Pyrkyreitten palsta Inarin kirkkomaalla on mielenkiintoinen vierailukohde.

Suunnittelukilpailu

Edellisestä erillisenä, mutta hautamuisto-merkkeihin liittyvänä asiana tuli syksyllä läheisen kullankaivajan menettäneen omaisen aloite hautakiveen kiinnitettävästä symbolisesta kullankaivaja-tunnuksesta.

Perusteluissa todettiin tällaisia tunnusia löytyvän mm. kalastajilta ja motoristeilta, mutta ei elämänsä kullankaivussa viettäneiltä.

Lapin Kullankaivajain Liitto julistaa kaikille avoimen suunnittelukilpailun kullankaivajien hautakiveen kiinnitettävän symbolisen hautamuistomerkin löytämiseksi.

Hautamuistomerkin olisi tarkoitus olla veteraanimerkin kaltainen, esimerkiksi pronssinen hautakiveen tai uurnalehtoon kiinnitettävä symboli, joka kertoo vainajan eläneen kullankaivajana.

Parhaiten kullankaivajan työtä ja sielua kuvastanut ehdotus palkitaan ja valmistutetaan Lapin Kullankaivajain Liiton myyntiartikkeliksi.

Lapin Kullankaivajain Liitto varaa oikeuden olla valitsematta mitään tulleista ehdotuksista.

Sanomattakin selvää on, että esitettyjen ehdotusten on noudatettava kirkkomaalle sopivaa hyvää makua.

Ehdotukset on lähetettävä joko sähköisinä tai piirrosluonnoksina liiton toimistoon karkauspäivään 29.2.2012 mennessä.

YHTEYSTIEDOT:

Lapin Kullankaivajain Liitto ry,
PL 86, 99871 Inari
sähköposti: info@kullankaivajat.fi

Vanhat valtaukset – uudet kullanhuuhdontaluvat

Lapin Kullankaivajain Liitto on hakenut uudelta kaivosviranomaiselta Tukesilta uuden kaivoslain mukaista kullanhuuhdontalupaa 31.12.2011 raukeavien jäsenvaltaustensa Kaiv.rek.n:o 7376/1 ja 7463/1 alueille Lemmenjoen Karuojalla ja Laanilan Lato-ojalla.

“Ei s’oo ihmises, s’on korkeemmas käres”, mitä kaivosviranomainen asiasta päättää.

Päätös tiedotetaan mahdollisimman pian liiton kotisivuilla ja päätöstä seuraavan jäsenlehden sivuilla.

VENEKULJETUKSET LEMMENJOELLA

Tavarakuljetukset kulta-alueelle

Veikko Jomppanen

0400 137 090

Kysy myös poronlihaa

Kultaiset onnittelut parasta aikaansa viettäville kullankaivajille!

100 v.

22.1.

Kunnia-
jäsenemme

Arvo "Tiera"
Ruonaniemi,
Rovaniemi

90 v.

6.12.2011 Nils "Nisse" Waselius,
Brittiläinen Kolumbia,
Kanada

75 v.

12.3. Olavi Virta, Vantaa

70 v.

1.1. Oili Moisio, Kalanti
3.1. Teuvo Sevon, Espoo
15.1. Jouko Kiviniemi, Ivalo
16.1. Erkki Talja, Mänttä
25.1. Kalevi Minnilä, Visuvesi
17.2. Virtanen Juhani,
Nastola
23.2. Erkki Koskinen, Raisio
28.2. Väinö Väärälä, Raahе
19.3. Reijo Nivala, Jyväskylä

65 v.

1.1. Raimo Kaikkonen,
Kemijärvi
1.1. Raija Savikko, Salo

9.1. Pirkko Karjalainen,
Suomussalmi
18.1. Veikko Mönkkönen,
Mikkeli
26.1. Kaj Pischow, Mikkeli
5.2. Pentti Lautala, Hollola
7.2. Lea Alatalo, Tampere
16.2. Pauli Silvola, Laitila
16.2. Eila Väänänen, Varkaus
17.2. Kauko Jestoi, Kokkola
25.2. Esa Jokiniemi, Kokkola
25.2. Matti Forss, Lohja
1.3. Markku Valkama,
Järvenpää
6.3. Eira Valkonen,
Kangasniemi
6.3. Jorma Nyrhinen, Ilmajoki
16.3. Jouko Jääskeläinen, Forssa
28.3. Markku Korjus, Mikkeli
31.3. Martti Toivola, Mänttä

60 v.

3.1. Pekka Itkonen, Helsinki
6.1. Pekka Kuisma, Riihimäki
6.1. Paavo Harhala, Siuro
14.1. Leena Laitinen, Joensuu
15.1. Risto Vänskä, Leppävirta
15.1. Liisa Winqvist, Espoo
16.1. Pekka Kekäläinen, Kemi
18.1. Ilkka Hongisto, Köyliö
22.1. Jouko Pitkänen, Kausala
30.1. Tuomo Ahvonen, Lohja
30.1. Seppo Pykälä, Espoo
1.2. Juhani Liias, Kalajoki
8.2. Mirja Sutinen, Niinilahti
17.2. Ilkka Jänkälä, Narkaus
17.2. Markku Pulkkinen,
Rautavaara

1.3. Hannu Annola, Lahti
14.3. Paavo Keronen,
Hammaslahti
16.3. Markku Kostamo, Kotka
21.3. Jarmo Tuomaala,
Littoinen
22.3. Pekka Isomäki,
Pilkkanmaa
26.3. Kari Petäjä, Polvijärvi
26.3. Ari Pesämies, Hyvinkää
28.3. Tarja Salomaa, Heinola
28.3. Erkki Kaattari, Ivalo
29.3. Taisto Vähäaho,
Ylikiiminki

50 v.

19.8.2011 Jarmo Seitaniemi,
Sodankylä
12.12.2011 Pertti Sotaniemi,
Inari
4.1. Juhani Heikkinen, Oulu
22.1. Juha Romppanen, Espoo
31.1. Teemu Luomala, Halikko
11.2. Seppo Homisto, Äetsä
22.2. Terho Hämäläinen,
Siilinjärvi
23.2. Johanna Uusiranta, Oulu
24.2. Harri Pitkänen,
Huitinen
27.2. Jari Leppäniemi, Imatra
12.3. Kari Nikula, Oulunsalo
15.3. Seppo Kääriäinen,
Haapavesi
17.3. Sirkku Pellinen, Kerava
19.3. Risto Paldanius,
Palonurmi
21.3. Markku Tulisalmi,
Hämeenlinna

KIITOKSET

*Martti
60 vuotta
kiittää!*

*Yhteistyöstä kiittäen ja Onnellista Uutta
Vuotta 2012!*

Ahkun Tuvan väki

Kultaista Vuotta 2012!

Toivottaa Savotta Kahvila

**Halutaan apumieheksi valtaukselle,
eli jos kuka mahdollisesti on innokasta apumiestä
vailla, ottakoon yhteyttä ...**

Timo Mattila
Palijärventie 103
27650 Honkilahti
Puhelin 02 865 2247 / 044 201 4076

HOTELLI KULTAHIPUN TARJOUS KKL:N KOKO JÄSENISTÖLLE

(Jäsenyys todistettava maksukuitilla)

- ▶ YHDEN HENGEN HUONE sisältää aamiaisen 65 € /yö
- ▶ KAHDEN HENGEN HUONE sisältää aamiaisen 80 € /yö
- ▶ SAUNA huonelisä 15 €

Petsamontie 1, 99800 Ivalo
Puh. (016) 320 8800 Fax (016) 66 510

Liiton kunnia- ja perustajajäsenien
Ranta-Marin ja "Kultasilmä"-Kokon
perinteiden vaaliminen jatkuu.

*Varsinaisille jäsenille majoitus -10 %
Avoinna joka päivä.
Tervetuloa!*

HOTELLI INARI
PL 94, 99870 INARI
puh. (016) 671 026
faksi (016) 671 047

Hipputeoksen TIERA-kirjat

UUTUUSKIRJA

ARVO "TIERA" RUONANIEMI

VUOSI SATA

TULILAPPIA TUTKIMASSA
PETSAMOA PERÄÄMÄSSÄ

100 V

22.1.2012

TIERAN 100-VUOTIS- JUHLAKIRJA

VUOSI SATA TULILAPPIA TUTKIMASSA PETSAMOA PERÄÄMÄSSÄ

Uusia tarinoita ja vanhoja juttuja Tieran elämänvaelluksilta Lapin erämaassa, kulta-
mailla ja Petsamossa sekä sotaretkiltä.

Tieran aikaisemmin ilmestyneitä kirjoja:

JALOKIVIGALLERIA
Tuuri, Velj. Keskinen, Kauppakatu

NETTIKAUPPA www.hipputeos.fi

Kaikki kirjat ovat
saatavilla kirja-
kaupoista, Tuurin
Jalokivigalleriasta
sekä Hipputeoksen
nettikaupasta

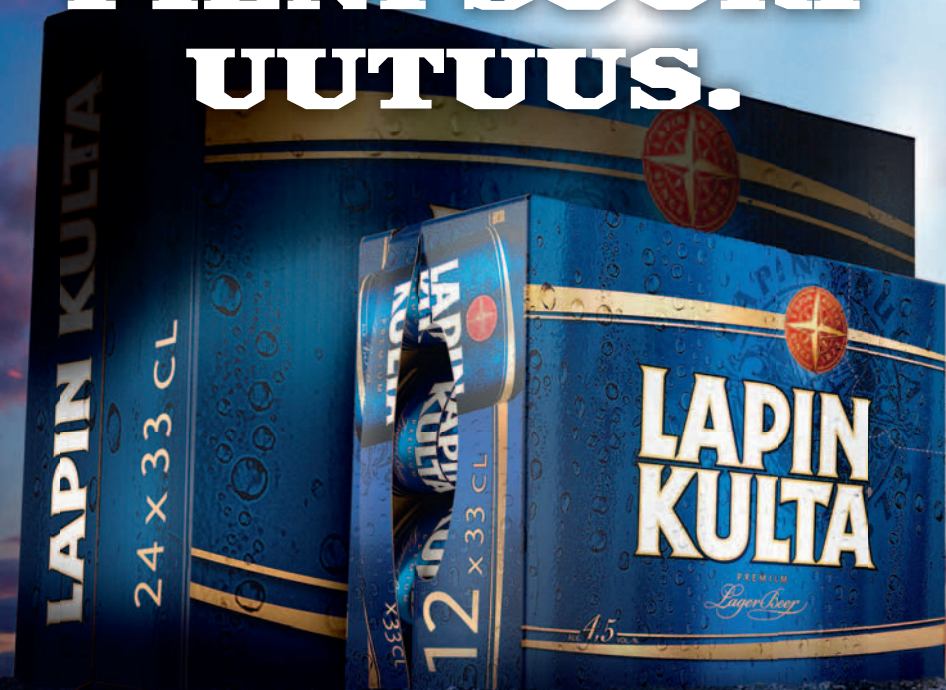

.5362

Itella Green

PIENI SUURI UUTUUS.

MINISALKKU 0,33 L TÖLKKI 12-PACK.

PIENUUDESSA SEN SUURUUS:

KÄTEVÄ KOKO.

MAHTUU JÄÄKAAPPIIN.

KÄTEVÄ KAHVA, HELPPO KANTAA.

PAKKAUS VALMISTETTU

KIERRÄTETTÄVÄSTÄ KARTONGISTA.

PYSÄHDY NAUTTIMAAN.